БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

1 (8706) | 1958 оной августын 2, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Үбһэшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүри эмхидхэхэ

нөө республика доторнай тэ- бэлэдхэлгын хүдэлмэри түлэг аа ябажа байна. Түрүү ажа- уд сабшалангай ехэнхи хубиие ажа, шанар һайнтай, сэл хүхэ он үбһэ соможо абаад, силос даража байна. Алишье ай- а үбһэ ногооной ургаса нёдон- хиһоо һурагүй һайн. Адууһа аа бүри хүсэд хүрэхөөр тэжээл хэ арга боломжо колхоз, сов- бүхэндэ дүүрэн бии. Эдэ арга мжонуудаа хэрэглэжэ шадаха ла.

хыень хэлэхэдэ, олонхи айма- й колхозууд болон совхозууд жэлдэ үбһэ хуряалгые хэзээ нэйхиһээ эмхитэйгээр эхилээд, лтатайгаар үнгэргэжэ байна. шье ойлгосотой. Коммунисти- партиингаа ЦК-гэй июньдэ он Пленумэй түүхэтэ тогтоо- урмашан зоригжоһон хүдөө ынхиднай парти, правитель- нгаа халуун анхаралда харюу он, хүн бүхэндэ һү, мяха, тоһо- үртэсын талаар капиталисти- оронуудай дунда эгээл тү- Америкые хүсөөд, ойрын жэл- тэ ахижа гараха гэһэн харюу- ита зорилгоёо бэелүүлхын ту- шармайн оролдожо байна. арад зомнай социалистическэ оронойнгоо хүгжэлтэдэ энэ э урагшаа эрид алхам хэхэ үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэнэ.

ра бороогүй, сэлмэг наратай, ан үдэрнүүдэй байһан дээрэһээ мтэй солбоноор ажаллажа, з, совхоз бүхэн үбһэ хуряал- богони болзор соо, эрхим ша- айгаар үнгэргэжэ, үбэл, хаба- уедэ үхэр малдаа, илангаяа кай үнеэдтэ, хурьгалха хонид- ардам хүрэхэ үбһэ тэжээл гүй- бэлдэжэ абабал, малайнгаа шэмые эрид дээшэлүүлжэ ша- байна бшуу. Тиимэһээ манай убликаын оршон байдалда тэ- бэлэдхэлгэ илангаяа ехэ уд- нартай гээшэ.

д зарим аймагууд, колхозууд н совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ниие ойлгоногүй гэхэ гү, али тожо байбашье, яахадаашьеб дэ хүсэд анхаралаа хандуул- й. Энэ талаар Зэдын аймагые ад үзэхэдэ, ехэхэн хэшээл аба- байна. Энэмнай малаар, нгаяа хонёор ехэ баян аймаг э. Теэд жэлһээ жэлдэ тэжээ- дуталдажа ехэ ядадаг, хаба- хагсууда малаа үхүүлдэг бай- юм. Үнгэрөөшэ хабаршье иимэ ал тохёолдоһон, нилээд олон ынь, тэрэ тоодо үхэрнүүдынь, алһан байна. Аймагай хүтэлбэ- эгшэд (партиин айкомой сек- рь нүхэр Барьядаев, аймгүй- комой түрүүлэгшэ нүхэр Буда- ов) үнгэрэгшэ жэлнүүдэйнгээ гдалнуудһаа хэшээл абажа, элмэридөө тобшолол хэхэ зэр- й байһан аад, харин мүнөө жэл- ье дутуунуудаа дахин дабта- жа, үбһэ хуряалгада оройтожо ороод, тэжээл бэлэдхэлгые нобшо удаанаар ябуулжа байна. Июлиин 25-най мэдээгээр, аймаг соохи бүхы сабшалангайнгаа миил 11 процентые сабшаад байна. Тиихэдэ сабшагдаһан үбһэнэйнь оройдоо 37 процент сомогдонхой. Силос даралгашье ехэ муу ябана. Миил 540 тонно силос хэгдэнхэй. Силос дараха нүхэнүүдшье хүсэд бэлдэгдээгүй.

Зэдын аймагта үбһэ хуряалгыч иимэ ехээр унжагайрһанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, олониитэ колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, тэжээл бэлэдхэлгэдэ тэдэнэр олоороо элсүүлэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, июлиин 25-най байдалаар, аймаг соохи хүдэлмэри хэжэ шадаха колхознигуудай оройдоол 30-аад процентнь үбһэ хуряалгада элсүүлэгдэнхэй. Олонхи колхозуудтань хүүгэдэй яслиин үгы байһан дээрэһээ хүүгэдтэй эхэнэрнүүд хүдэлмэридэ гараха аргагүй, гэртээ миил һуужа байна. Борьёогой совхоздо, «Коммунизм», Ленинэй, Сталинай (Гэгээтэ) нэрэмжэтэ колхозуудта үбһэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Тиигээд социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ ёһо тэдыгээр хандаха ябадал тэндэ үзэгдэнэ. Мүрысөөнэй услови зохёогдонхой, муу бэшэ уялгануud абтанхай байха юм. Теэд абаһан уялгаяа хүн бүхэнэй дүүргэхынь түлөө тэмсэл эмхидхэгдэнэгүй. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан олохон хүнүүд нормоёошье дүүргэнэгүй.

Иимэрхүү дутагдалнууд республикын бусадшье аймагуудай зарим колхозууд болон совхозуудта үзэгдэнэ. Саашадаа зорилго юуб гэхэдэ, республика дотор тэжээл бэлэдхэлгэеэ хаа хаанагүй эрид түргэдхэхын тулада олониитэ колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри үдэр бүхэндэ хурсаар ябуулха, үбһэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ, ажалай бүтээсые эрид ехээр дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ, тракторна агрегат, машинист болон тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлмэрилжэ ябаһан хүн бүхэнэй үдэрэйнгөө, халаанайнгаа нормо заабол дүүргэхыень туйлаха шухала. Түрүү колхозууд болон совхозууд мүрысөөнэй дүнгые саг соонь согсолон гаргажа, нормоёо үлүүлэн дүүргэһэн хүнүүдые урмашуулан, нэмэлтэ түлбэри үгэдэг байна.

Таряа хуряалгын эхилтэр үбһэ хуряалга, тэжээл бэлэдхэлгые бүрин түгэсхэжэ, адуу малаа элбэг тэжээлээр хангахын тулада колхоз, совхоз бүхэнэй партийна организаци үбһэшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүри үргэн далайсатайгаар ябуулха ёһотой.

Совет-Вьетнамай хани барисаанай общество СССР-тэ байгуулагдаба

овет-Вьетнамай хани барисаа- обществын СССР-тэ байгуу- даһан ушарта зорюулагдаһан иаан июлиин 31-нэй үдэшэлэн квада болоо.

адаадын оронуудтай хани ба- аа, соёлой холбоо байгуулха со- кэ обществонуудай союзай идиумэй түрүүлэгшын орлогшо А. Визжилин суглаа нээгээ.

овет болон Вьетнамай ара- д нягта хани барисаатай, аха гэй бата бэхи холбоо харилсаа- болонхой гээд РСФСР-эй Вер- но Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. ошкин элидхэл соогоо хэлээ. РВ-гэй хэрэгүүдээр СССР-тэ байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Нгуен Шон Тунг гэгшын хэлэһэн үгые суглаанда хабаадагшад альга ташалгаар угтаа.

Сугларагшад Совет-Вьетнамай хани барисаанай общество СССР-тэ байгуулха гэжэ нэгэн дуугаар шиидхээд, тэрэнэй правлениие һунгаа.

Совет-Вьетнамай хани барисаанай обществын правлениин түрүүшын заседани дээрэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Горошкин правлениин түрүүлэгшээр һунгагдаа.

(ТАСС).

СССР-эй худалдаа наймаанай министерстводэ

Иомгон, Атлантиин океануудһаа иргдажа дабһалагдадаг сель- ян, мүн Каспиин далайһаа ба- гдадаг багахан сельдь болон жа- ахайнуудай мүнөө байгаа сэнгые дунда зэргээр 9 процентээр 1958 оной августын 1-һээ доошолуулха гэжэ СССР-эй Худалдаа наймаанай министерство тогтообо.

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 53 процент дүүргээ

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, СОВХОЗУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД! Таряандаа гаратараа үбһэ хуряалгаяа сүм дүүргэе!

☆

Һайн шанартайгаар хуряана

ЦАКИР. (Телефоноор абтаба). Аймаг соогоо адуу малаар олон колхозуудай нэгэн «40 лет Октября» артелиинхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Зундуев) жэлһээ жэлдэ малай эдихэ үбһэ тэжээлээр дуталдажа, бэрхэтэйшэг байдалда үбэлжэдэг байгаа. Харин байгша ондо үнгэрһэн жэлнүүдэйнгээ алдуу дутууе хараадаа абажа, үбһэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэхээр шиидээ. Бүхыдөө колхозойхид 1700-гаад га сабшаланһаа 22 мянган центнер үбһэ абаха түсэбтэй юм. Мүнөө колхозой нуга сабшалан дээгүүр үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэри ябажа байна. Үбһэ сабшалга, хуряалгада 124 колхознигуудһаа бүридэһэн 22 звено, 10 морин косилко, тракторна нэгэ агрегат хүдэлнэ. Тиигэжэ бүхыдөө 400 гектар сабшагдаад, мянгаад шахуу центнер үбһэн хурягдаа.

Колхозой правлени, партийна организаци үбһэ хуряалгаяа түргэн дүүргэжэ, һайн шанартай ехэ үбһэ абахын түлөө звенонуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхээ. Тэрэнэйнь дүн 15 хоноод лэ согсологдожо, мүрысөөндэ илагшадта 300 түхэригһөө 160 түхэриг хүрэтэр мүнгэн шан үгтэжэ байха юм. Хэнэй звено даалгагдаһан участок дээрэһээ ехэ үбһэ ногоо һайн шанартайгаар абанаб, тэрээндэ шан барюулагдаха байна. Тиимэһээ звено бүхэнэй гар хажууршад сабшалангай углуу тохойн үбһэ ногооe һайса ухашалан, сэбэрээр сабшажа, шадаал һаа ехэ үбһэ абахын түлөө тэмсэхэ болоно.

Эдэ үдэрнүүдтэ Р. Цыренжаповай звеногойхид һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Эдэнэр Үймар гэжэ газарта 140 гектар сабшалан даажа абаад, тэрэнэйнгээ 40 гаран гектарта үбһэ сабшажа хуряагаа. Эндэ ажалай түрүүшүүл гар хажууршад Р. Намжилов, Д. Цыренов, Б. Цырендоржиева, М. Зундуева үдэрэйнгөө даабариие 112—120 процент дүүргэнэ. Мүн һургуулиин һурагшад Вася Цырендоржиев, Сэсэгма Будаева болон бусад һайн ажалаараа магтуулна.

Гадна, артелиинхид хээрын үбһэ ногоо, халаахай үрмэдэһөөр түрүүшын 100 тонно силос дараа, мүнөө үшөө зуу гаран тонно силосэй багтаха нүхэ бэлдээд байна. Колхоз энэ жэлдэ бүхыдөө 1520 тонно силос дараха түсэбтэй, тиимэһээ нүхэ-траншей олоор хэжэ эхилхэнь.

Д. Аюшеев, манай корр.

Гээгдэхэ хүн байхагүй

— Жэлһээ жэлдэ үбһэ ногооной һайнаар ургадаг, үрэжэлтэ баян нуга сабшаламнай эндэ юм. Мүнөөшье жэлдэ ногооной ургаса муу бэшэ, эгээн түрүүн эндэһээ эхилжэ үбһэндөө оронхойбди,—гэжэ Түнхэнэй аймагай «Искра» колхозой 1-дэхи комплексно бригадын бригадир Содном Цыдыпович Хараев аяар холо хүрэтэр хүхэрэн нэмжыгшэ үргэн гол тээшэ заажа, хөөрэнэ.

Нээрээшье энэ голые нэгэ тээһээнь Саянай шулуун оройтой, орьёл үндэр мундарганууд, нүгөө тээһээнь Хамар-Дабаанай ой модото шэлэ, хаданууд хүүрай, халуун һалхинһаа хаа хаанаһаань халхалан хүрээлэнхэй. Мүн дундуурнь Ехэ-Уһан гэжэ түргэн гол харьялан урдажа, хододоо шииг нойтоор элбэг байдаг, үбһэ ногооной ургасада таатай зохид газар ха гэжэ мэдэхээр.

Уданшьегүй үбһэшэдэй удын сайлалган дүүрэжэ, нуга сабшалан дээгүүр халуун хүдэлмэри шэнээр бурьялан эхилнэ. Хүн бүхэн доро дороо ажалтай. Зарим нэгэниинь гар хажуураар үбһэ сабшана. Нүгөөдүүлынь хангалтама һайхан, хуурай, сабшагдаһан үбһэ тармана, бухаллана, бэшэниинь үбһэеэ соможо сүлөө забдагүй байнад.

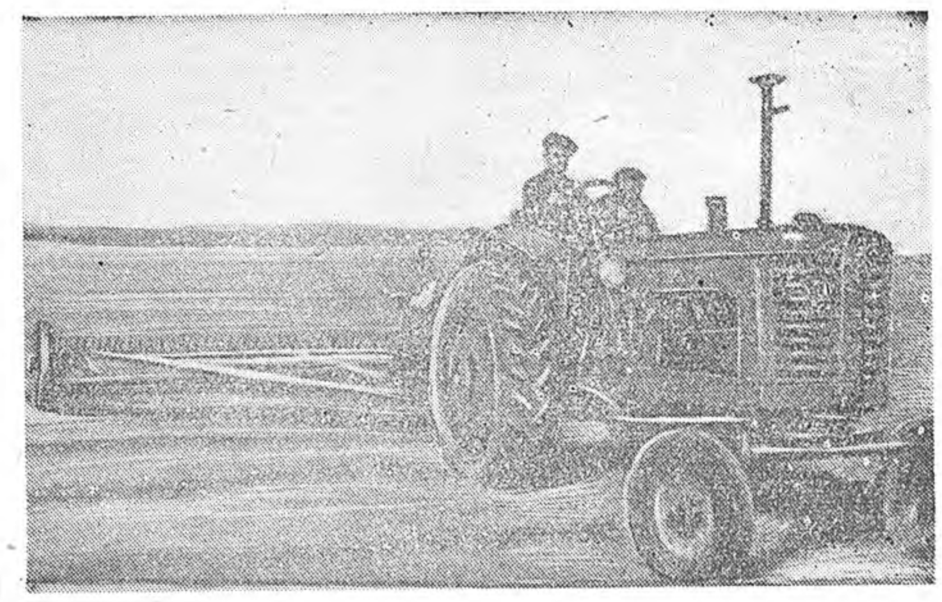
Колхозойхид эдэ үдэрнүүдтэ үбһэ хуряалгынгаа хүдэлмэриие улам үргэдхэжэ, ажалайнгаа бүтээсые үдэрһөө үдэртэ бүри дээшэлүүлжэ байнхай. 1-дэхи комплексно бригадынхид илангаяа һайнаар, эмхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Эндэ морин косилкашан Доржо Санжеев хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, 4 гектар даабариин орондо, үдэр бүри 5—6 га эрхим шанартайгаар сабшана. Мүн Содном-Ринчин Базаровай даадаг тракторна агрегадынхид үдэр бүхэнэйнгөө даабариие заал һаа 140—150 процент дүүргэдэг болонхой. Юрэдөөл тус бригадада үдэрэйнгөө даабариие дүүргэдэггүй хүн үгы ха. Тиигэжэ Хойто-Голой үргэн нуга сабшалангаар шэмэтэ һайхан үбһэнэй һүри сомоонууд үдэрһөө үдэртэ улам олошорно.

С. Иванов.

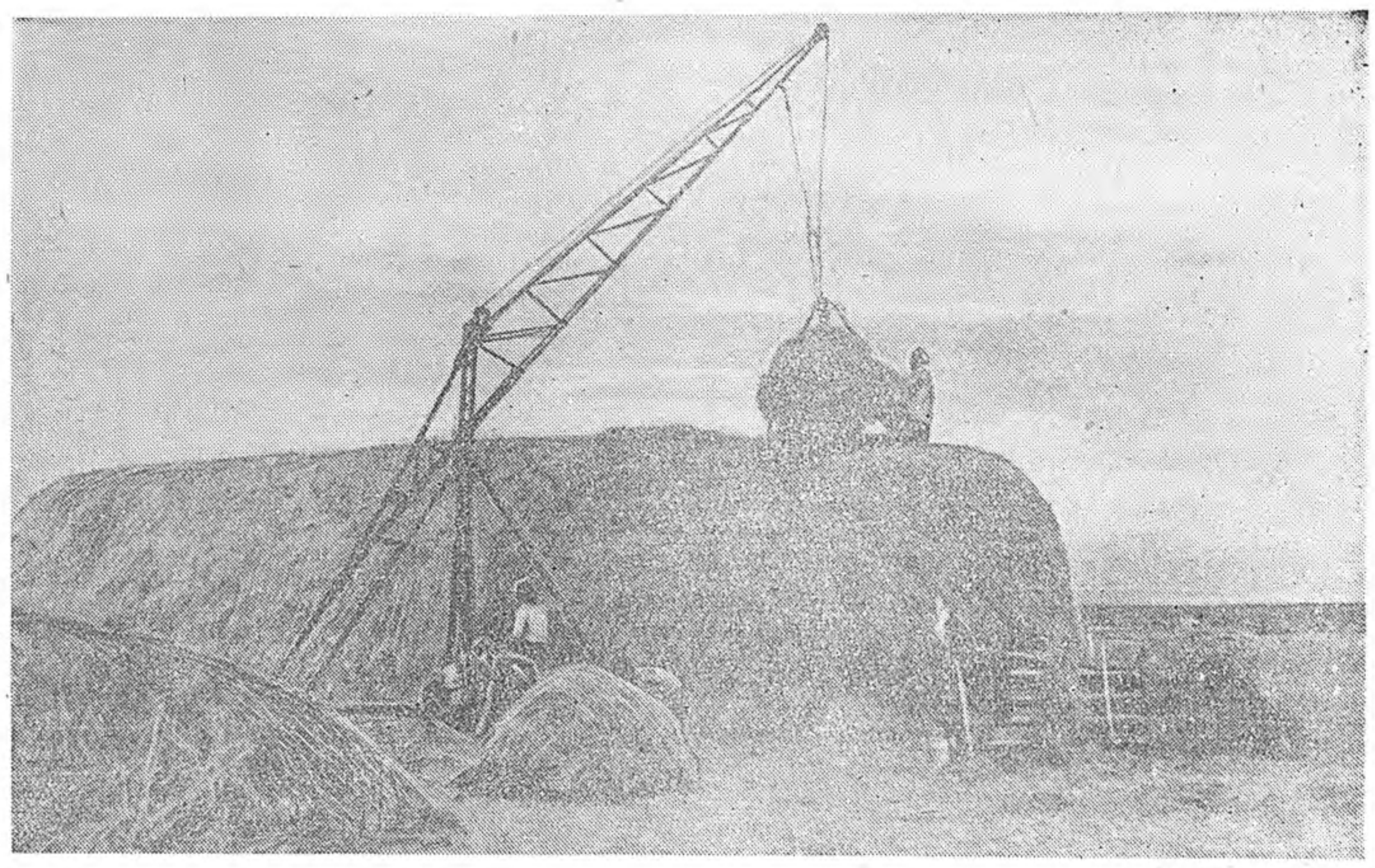
☆☆☆

Сабшалгаяа үглөө мүнөөгүй дүүргэхэнь

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргажа байна. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой алишье тосхондо хүн зон үсөөн. Ушар юуб гэхэдэ, эндэхид үбгэн залуугүй үбһэ хуряалгада гаранхай.

...Наратай халуун үдэр. Колхозой центр Ара Хэрээтэ тосхонһоо урагшаа километр хахадай газарта, горхоной хойто голдо трактор, машинын хүнхинөөн сенокосилкын таршаганаан таһалданагүй. Эндэ тэндэ залуушуулай хүхюун зугаа дуулдана. Энэ үдэр колхозой партийна организациин үүсхэлээр воскресник эмхидхэгдэһэн байба. Һургуулиин багшанар, сельпогой, сельсоведэй хүдэлмэрилэгшэд, медицинскэ пунктынхид—булта сабшалан дээрэ гаража, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилөө.

Колхозой 2-дохи бригадын сабшалан... Эндэ үбһэ тармалга һүрилэлгэ хоёр нэгэ зэргэ ябана. «Беларусь» трактор (трактористнь Г. Сафонов) үргэн тармуур шэрэжэ, үбһэ тармана. Хойноһоонь бухалшан бухал табина. Удааншье болонгүй залуу хүбүүд бухалнуудые һүри тээшэ абаашана. Эндэ механизатор Жамса Аршанов бухал хаядаг машинаар бухалнуудые удаа дараалан һүри дээрэ һэб байса хаяадхина.

— Хүдэлөөд байбал һайн лэ машина юм,—гэжэ бригадир Бадмажап Гомбоев хөөрэнэ.— Үдэртөө мянга гаран центнер үбһэ һүри дээрэ энэ машинаар хаяжа болохо. Бодоод үзыт, энэ үбһые гараар хаяха гэбэл, хэды хүн хэрэгтэй болохо байгааб, теэд энэмнай хэды хүндэ ажал бэ?

Нүхэр Гомбоевой хөөрэһэниинь тон зүбтэй. Гансахан воскреснигэй болоһон үдэр тус бригадынхид хоёр звено боложо һүрилөөд, мянга холо үлүүтэй центнер үбһэ сомоһон байна.

Мүн бусадшье бригаданuудта үбһэ хуряалга эмхитэйгээр ябана. Июлиин 31-эй мэдээгээр Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид бүхы сабшалангайнгаа 80 гаран процентые хуряагаад, 9500 центнер үбһэ һүрилөөд байна. Энэнь түсэбэйнь 53 процент болоно.

Ойрын 2—3 үдэрнүүдтэ үбһэ хуряалгаяа дүүргэжэ, силос даралгые түргэдхэжэ, адуу малаа һайн шанартай тэжээлээр хүсэд хангаха гэһэн эрмэлзэлгэтэйгээр ара-хэрээтынхид ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошо) тракторист Г. Сафонов тармажа ябана. Колхозой хоёрдохи бригадада механизированнэ аргаар һүри табигдажа байна.

Д. Цыбикжаповай фототекст.

Хуряалгые эрид түргэдхэхэ хэрэгтэй

Урда жэлнүүдтэ үбһэ тэжээлээр, силосээр дутажа, үбэлжэлгын үедэ ехэ бэрхэшээлтэй байдалда ородог байһанаа аймагай колхозуудай олонхи хүтэлбэрилэгшэд ойлгожо, мүнөө жэл тэжээл бэлэдхэхэ асуудалда онсо анхарал хандуулна.

Колхозуудай сабшалан дээрэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ногооной үндэр ургаса гаража, хүн бүхэниие урмашуулна. Энэ ургасаяа саг дарыдань хуряажа абахын тулада колхознигууд ехэ, багагүй хүдэлмэрилжэ байна. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ колхознигуудтай хамта аймагай предприятинуудай хүдэлмэришэд, хүдөөгэй эмхи зургаануудай албахаагшад арга шадалаараа хабаадана.

Урда жэлнүүдтэ үбһэ хуряалга ехээр оройтожо, июлиин 10 болотор арай гэжэ жэгдэрэн эхилдэг байгаа. Харин мүнөө жэл аймагай олонхи колхозууд үбһэ хуряалгадаа һайнаар бэлэдхэжэ, хүдэлмэреэ июлиин 1—2-то эхилээ. Иигэжэ үбһэ хуряалгаяа эмхитэйгээр эхилжэ, түрүүшын үдэрнүүдһээ үргэн далайсатайгаар ябуулһандаа аймагай колхозууд июлиин 25-най мэдээгээр бүхы сабшалангайнгаа 33 процентыень сабшажа, үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө 25 процент дүүргээ. Тиин аймаг дотор нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ оробол, 20 гаран мянган центнер үбһэн ехээр бэлэдхэгдээ.

Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ аймаг соогоо «Гигант» колхоз (түрүүлэгшэнь В. Зверьков, партийна организациинь секретарь Н. Гаськов) түрүүлжэ ябана. Энэ колхозойхид үбһэ хуряалгаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, хүдэлмэреэ түрүүшын үдэрнүүдһээ эмхитэйгээр ябуулжа байна. Мүнөө эндэ сабшалан дээрэ 300 гаран хүн хүдэлмэрилжэ, үдэр бүри хэдэ хэдэн томо һүри бодхооно. Июлиин 25-най мэдээгээр тус колхоз 16500 центнер һайн шанартай үбһэ һүрилжэ, түсэбөө 35,5 процент дүүргэбэ. Тэрэшэлэн «Звезда» колхоз (түрүүлэгшэнь С. Цивилев, партийна организациинь секретарь М. Быков) үбһэ хуряалгаяа муу бэшээр ябуулжа байна. Тус колхоз мүнөө 10250 центнер үбһэ һүрилжэ, хараалһан түсэбөө 34 процент дүүргэбэ.

— Одоошье мүнөө жэл үбһэ ехээр сабшаха, силос ехээр дараха арга боломжотойбди. Хэрбээ полиин ургамал, хээрын ногоон хоёроо бултыень һайнаар хуряажа абабал, үбэлдөө малаа бүдүүн, шэмэтэ тэжэлээр гүйсэд хангахабди,—гэжэ баргажанайхид мэдүүлнэ.

Энэнь тон зүб. Мүнөө колхоз бүхэнэй сабшалан дээрэ ногоон элбэг дэлбэгээр ургажа байна. Һүүлшын бороонoй һүүлээр хүдөө газарай ногоон бүришье һайжараа. Аймагай томо Карл Марксын, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай сабшалангай 70—75 процентнь захадаа хүргэгдөөгүй байна.

Теэд үбһэ хуряалга үшөөл ааляар ябана. Хэрбээ аймагай колхозууд энэ хэбээрээ тэжээл бэлэдхэлгэеэ ябуулжа байбал, хүдэлмэреэ хүшхэрэнгүй баһал сабшалангаа бултыень хуряангүйгөөр хагдаруулхань магадгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үбһэ хуряалга эхилһээр һара шахуу болобошье, аймагай олонхи колхозууд хүдэлмэреэ аали нобшоор ябуулжа, өөдтэй юумэ хороожо хээгүй байна. Гэхэтэй хамта, һүүлшын сагта хура бороон оробо гээд, үбһэ хуряалга ехээр һуладхагдаа. Жэшээнь, июлиин 15-һаа июлиин 20 болотор аймагай колхозууд хамта 20500 центнер үбһэ суглуулһан байбал, харин һүүлшын 5 хоногто миил 12300 центнер суглуулаа. Тиихэдэ, энэ туршада үбһэ сабшалга мүн лэ һулаар ябуулагдаа. Иигэжэ хүдэлмэреэ эрид һуладхаһан дээрэһээ аймагай колхозууд үбһэ хуряалгаяа ехээр унжагайруулхаяа байна.

Хэрбээ аймагай колхозууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэридөө бүхы хүсэеэ элсүүлээд, үбһэшэдэй ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлбэл, хараалһан түсэбөө яһала амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжотой. Мүнөө колхозуудай үйлэдбэриин түсэбөөр хараалһан үбһэшэд, машина, зэмсэг үбһэ хуряалга дээрэ гүйсэд гаргагдаагүй байһаар. Июлиин 25-най мэдээгээр аймаг дотор 464 хүн, 22 косилко, 35 морин тармуур үбһэ хуряалгада үшөө хабаадаагүй байна. Тиихэдэ үбһэшэдэй ажалай бүтээсэ бага, зарим колхозуудта бүришье муу байна. Үбһэ хуряалгын эхилхэһээ хойшо, 25 хоногой туршада, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудай үбһэшэд тус тустаа 40 гаран центнер үбһэ һүрилөө. Тиихэдэ, «Авангард», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай үбһэшэн бүхэн арай гэжэ 20 гаран центнер үбһэ суглуулаа. Мүнөө аймагай үбһэшэд бүхэнэй урда үдэр бүри 3 центнерһээ бага бэшэ үбһэ суглуулха гэһэн зорилго табигданхай. Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэжэ болохо байһые түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулна. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой С. Молоновой, Н. Тараскинай, З. Ринчиногой даажа байһан звенонуудта үбһэшэд бүхэн үдэртөө 4—5,5 центнер үбһэ һүрилнэ. Теэд иимээр хүдэлмэрилжэ байһан звенонуудай аймаг дотор үсөөн байһаниинь гэмшэлтэй.

Үбһэшэдэй ажалай бүтээсын бага байһанай нэгэ шалтагааниинь юуб гэхэдэ, үбһэ хуряалга дээрэ машина, зэмсэг муугаар хэрэглэгдэнэ. Мүнөө аймаг дотор саг үргэлжэ үдэрэйнгөө даабари дүүргэдэг косилкашад, морин тармууршад тон үсөөн байна. Энэ юунһээ болоноб гэхэдэ, тэдэнэр нэгэ хүдэлмэреэ хараад ябанагүй, харин олон янзын ажал хэдэг байна.

Таряа хуряалгын эхилтэр тоотой үдэр үлэжэ байна. Гэбэшье, баргажанайхид хүсэ шадалаа зангидабал, энэ харюусалгатай компаниин эхилтэр ехэнхи хүдэлмэреэ дүүргэхэ байна. Саашань таряа, үбһэ хуряалгын хүдэлмэринүүдээ зүбөөр тааруулан ябуулбал, тэдэнэр хараалһан түсэбөө дүүргэжэ, ниитынгээ адуу малые бардам хүрэхэ тэжээлээр хангажа шадаха аргатай. Тиимэһээ мүнөө үбһэ хуряалгаяа эрид түргэдхэхэ хэрэгтэй.

О. Раднаев, манай корр.

Ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ, саашанхи зорилгоёо хараалба

Тээстэн Кабанск тосхондо аймагай колхозуудай болон заһабарилгын-техническэ станциин механизаторнуудай зүблөөн боложо, тэндэ колхозуудай түрүү механизаторнууд, тракторно-тарлан ажалай бригадын бригадирнууд, колхозой түрүүлэгшэнэр, заһабарилгын-техническэ станциин мэргэжэлтэд, хамта 200 гаран хүн хабаадалсаа. Зүблөөндэ хабаадагшад хабарай тарилгын дүн, үбһэ тэжээл бэлдэлгын, таряа хуряалгын үедэ механизаторнуудай хэхэ ажал, саашанхи зорилго тухай аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Антоненкын элидхэл шагнажа, зүбшэн хэлсээ.

«Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай» партиин, правительствымнай шиидхэбэри бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ, колхозуудһаа байгша ондо түрүүшынхеэ өөһэдын гэшүүд—механизаторнууд болон машина, техникын хүсөөр хабарайнгаа тарилгые үнгэргэһэн. Энээнэй ашаар хабарай тарилга агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар хэгдэжэ, колхозуудтамнай түсэбһөө гадуур 1000 гектар ороохото ургамалнууд таригдаа. Мүн ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай ургасые хойноһоо харууһалгашье хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэй һайнаар хэгдээ. Колхозуудай механизатор бүхэн трактор, машинаяа һайнаар, эзэн ёһоор ашаглажа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Жэшээлхэдэ, аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артельдэ трактор бүхэндөө 360 гектар, «Коммунизм» колхоздо—365, Чкаловай нэрэмжэтэ колхоздо—219 га хахалалга, элдүүрилгэ хэгдээд байнхай. Эндэ трактор, машинаар нёдондоной энэ үеынхиһээ һураггүй ехэ ажал хэгдэһэн болоно,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Тиигэбэшье колхозуудай механизаторнуудай болон заһабарилгын-техническэ станциин хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнуудай бии байһан тухай элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд шангаар шүүмжэлһэн байна.

Хабарай тарилгын үедэ, мүнөөшье зарим артельнүүдтэ, тусхайлбал, Кировэй, Ленинэй, Чкаловай, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта механизаторнуудай ажал хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэрэй ажаһуудалай болон культурна эрилтэнүүд хүсэд хангагданагүй. Тиихэдэ механизаторнуудай дунда ямаршье ниитэ- политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй шахуу. Механизатор, агрегат, бригада бүхэнэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй. Тиимэһээ зарим колхозуудта машина, техникэ дүүрэн хүсэндөө ашаглагданагүй, зарим механизаторнуудай машина, техникэдээ эзэн бусаар хандаһанһаань боложо, трактор, машинын эбдэрхэ, һаатаха ушар олон үзэгдэнэ.

Гадна, заһабарилгын-техническэ станци, тэрэнэй директор нүхэр Кириков, механик нүхэр Антонов, инженер нүхэр Молокостов колхозуудаар ябажа, механизаторнуудай ажал хүдэлмэридэнь туһалдагүй, ажабайдалаарнь һонирходоггүй байха юм. Заһабарилгын-техническэ станциин инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд энэ хабарһаа хойшо колхозуудаар ябаагүй, мүнөөшье үбһэ хуряалгын, тэжээл бэлдэхэлгын үедэ механизаторнуудта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй шахуу. Элдэб запас частяар хаһа саггаан, ёһоор хангагдагүй гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тракторист нүхэр Карпов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр Якимов болон бусад шүүмжэлээ.

Мүн аймагай колхозуудта үбһэ хуряалга, тэжээл бэлдэхэлгын хүдэлмэридэ хүсэ ехэтэй, баян машина, техникэ хүсэд ашаглагданагүй, мүнөө болотор олонхи колхозууд машина, техникээ силос даралга, үбһэ хуряалгада хүсэд табяагүй байнхай. Гадна, зарим колхозуудта таряа хуряалгын комбайн болон бусад машина, эдэмсэг дутуу, бии байһаниишье хүсэд заһабарилдаагүй. Тусхайлан хэлэбэл, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо аяар 3 комбайн дутуу байһаар.

Удаань зүблөөндэ хабаадагшад Түнхэнэй аймагай колхозуудай болон РТС-эй механизаторнуудай мүрысөөндэ урилһаниие хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад, дээшэлүүлэгдэмэл социалистическэ уялгануудые абаһан байна. Жэшээлхэдэ, механизатор бүхэн байгша ондо нэгэ **условно трактораар 600 га зөөлэн хахалалга хэхэ,** таряа хуряалгын үедэ үдэр, халаан бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэдэг байха. **Лафетнэ жаткаар халаан бүридэ 20 гектарһаа** доошо бэшэ таряа хадаха, **«С-4» самоходно комбайнаар—12 га, «С-6» комбайнаар—20 гектар хуряаха юм.** Аймагай механизаторнууд бүхы **ороохо таряанайнгаа ургасын 80 процентые имагтал амяарлан хуряажа, таряа хуряалгаяа 10—15 үдэр соо сүм** дүүргэхэ зорилго табинхай. Тиигэжэ **бүхы таряанайнгаа га бүриһөө 13,5 центнер** ороохо таряанай ургаса абаха, **гектар бүриһөө 136 центнер хартаабхын, 120 центнер огородой эдеэнэй ургаса** хуряаха уялга абаа.

Эндэхи механизаторнууд хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө улам эршэмтэйгээр хүдэлжэ, ажалай мүрысөөндэ илалта туйлахаар зоригжонхой.

М. Николаев.

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна нэгэдэхи фермынхид үнгэрһэн 6 һарада үнеэн бүриһөө 900 гаран литр һү һааһан байна. Үнеэдынь үдэр бүри уһа тамаржа, ольторог дээрэ гаража, үзүүр һайн ногоондо бэлшэдэг юм. **Зураг дээрэ:** фермын үнеэд уһа гаталжа ябана.

Л. Хайдуровай фото

КПСС-эй обкомдо, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

Мяха абалга, тушаалгаар эрхим амжалта туйлаһанайнь түлөө КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай

Мяха абалга, тэрэниие гүрэндэ тушаалга, худалдалгаар 1958 оной II кварталда республикын аймаг, колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн хаража үзөөд, КПСС-эй обком, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ингэжэ тогтообо:

1. Зэдын аймагай Борьёогой совхоз (директор нүхэр Мельников, главна зоотехник нүхэр Уварова) байгша оной түрүүшын хахад жэл соо нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада хоёр дахин ехэ мяха абажа, гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Тушааха, худалдаха бүхы малаа һайса таргалуулжа, эбэртэ бодо малайнгаа толгой бүриинь дунда зэргээр 419 килограмм, хонидоо тус бүриинь 43 килограмм, гахайгаа 76 килограмм шэгнүүртэй болгожо тушааһан байна. Эдэ дүнгүүдээр тус совхозһоо доошо үрэ дүн туйлаһан «Эрдэм» совхозой дамжуулгын Улаан туг абажа, Борьёогой совхоздо 1000 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулха.

2. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев, парторганизациин секретарь нүхэр Будаев, зоотехнигүүд нүхэд Мункоев, Цыреторова) дамжуулгын Улаан туг 1000 түхэриг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулха. Энэ колхоз байгша оной түрүүшын хахадта нёдондоной энэ үеынхиһээ мяха абалгаяа 28 процентээр, тэрэ тоодо гахайн мяха абалга 180 процентээр дээшэлүүлжэ, мяха гүрэндэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Тус колхоз эбэртэ бодо малайнгаа толгой бүриинь 347 килограмм, хонидоо—47 килограмм, гахайгаа тус бүриинь 111 килограмм шэгнүүртэйгээр, һайса таргалуулжа тушаагаа.

3. Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэ нүхэр Перевалов, парторганизациин секретарь нүхэр Агафонов, зоотехнигүүд нүхэд Мухина, Алексеева) дамжуулгын Улаан туг 800 түхэриг хоёрдохи мүнгэн шантайгаар барюулха. Энэ колхоз байгша оной үнгэрһэн хахад жэл соо нёдондоной энэ үеынхиһээ 4,9 дахин ехэ мяха, тэрэ тоодо гахайн мяха 5,5 дахин ехээр абажа, мяха худалдаха, тушааха хахад жэлэй түсэб 1,5 дахин үлүүлэн дүүргээ. Мүн бүхы малайнгаа тоо толгой эрид олошоруулжа, тушаагдаха малаа һайса тарагалуулжа, шэгнүүриинь ехээр дээшэлүүлһэн байна.

4. Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхоз (түрүүлэгшэ нүхэр Санжимытыпов, парторганизациин секретарь нүхэр Очиров, зоотехнигүүд Жанчипов, Атулова). Энэ жэлэй II кварталда нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 3,7 дахин ехэ мяха, тэрэ тоодо гахайн мяха 3 дахин ехээр абажа, гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 133 процент дүүргээ. Эндэ эбэртэ бодо малынь тус бүридөө 328 килограмм, хонидынь—40 килограмм, гахайнуудынь тус бүридөө 119 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагдаа. Тушаагдаһан, худалдагдаһан малайнь 30 процент эрхим тарган, 64 процентнь дундаһаа дээшэ шадалтай байба. Эдэ дүнгүүдээр мяха худалдаха, тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй, гахай үсөөн тушааһан Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозһоо дамжуулгын Улаан туг абажа, «Улаан Эрхирик» колхоздо, 500 түхэриг гурбадахи мүнгэн шантайгаар барюулха.

5. Кяхтын, Кударын аймагууд мяха абалгаар муу бэшэ үрэ дүн туйлажа, КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан туг абахаар байгаа. Тиибэшье эдэ аймагууд байгша оной II квартал соо туранхай, дундаһаа доошо шадалтай мал олоор тушааһан байна. Тусхайлбал, Кяхтын аймагай бүхыдөө тушаагдаһан малайнь 26,7 процент, Кударын аймагта—39,9 процентнь дундаһаа доошо шадалтай мал байшоо. Тиимэһээ байгша оной II кварталда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр республикын нэгэшье аймагта дамжуулгын Улаан туг барюулагдабагүй.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Үбһэшэдэй түрүү дүршэл[...] үргэнөөр харуулха

Нютагай луговодуудай оролдолго хэшээл гаргаһанай, бороо хурын ороһоной ашаар энэ жэл үбһэ ногооной гараса үргэлжэ дээрээ һайн байба, энэ ургасаяа хаһа саг сооһь амтатай шэмэтэйдэнь хуряажа абаха ёһотойбди гэжэ баргажанайхид урматай, баяртайгаар урагшаа эрмэлзэнэ.

Эндэхи колхозууд нёдондонойхиһоо 100-гаад мянган центнерээр үлүү бүдүүн тэжээл бэлдэхэ, 3 дахин ехэ силос дарахаар хараалаа.

«Баргузинская правда» (КПСС-эй Баргажанай айкомой, аймсоведэй орган) газетэ сабшалангаа уһалха, наг шэбхэ тарааха, кукуруза түрүүтэй тэжээлэй ургамалнуудые тариха, харууһалан ургуулха асуудалнуудта анхарал хандуулан үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо номер бүхэндөө шахуу элдэб материал толилһон байна. Һүүлэй хорёод хоногой турша дотор тэжээл бэлдэлгэдэ зорюулжа хоёр түрүү бэшэг, арба гаран согсолбори (подборка) үгөө.

Июлиин 4-нэй номёрто тунхаглагдаһан «Тэжээл бэлдэлгэ—мал ажалдахи эгээн харюусалгатай үе мүн» гэһэн түрүү бэшэг соогоо үбһэ хуряалгын хаана эхилээд, ямараар ябажа байһан тухай ингэжэ бэшэнэ:

«Үүрэгэй, Читханай колхозууд, мүн Баянголой зарим бригада, звенонууд үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ урид үбһэндөө оробо. Тиигэбэшье хүдөө ажахын зарим артельнүүд, тэрэ тоодо Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ томо колхозууд үбһэ хуряалгаяа хүсэд эхилээдүй байһаар...».

Эдэ дутуу дунданууды дары түргэн усадхаха эрилтэ табихын хажуугаар, социалистическэ мүрысөөндэ бүгэдөөрэн орожо, тэжээл бэлдэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхые уряалһан байна.

Тэрэшэлэн июлиин 23-да толилогдоһон «Тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэрээ улам түргэдхэе» гэһэн түрүү бэшэг соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Бороо хура хаа хаанагүй орожо, гол горходой, нуур сөөрэмэй нуга тохойнуудһаа гадна, аймаг соохи добо дошонуудайшье үбһэ ногоон гансата гараа.

Аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ ушарые ойлгоод, эршэмтэйгээр ажаллажа байдаг. Жэшээлэн хэлэбэл, «Гигант» колхоз июлиин 20-ной байдалаар сабшалангайнгаа газарай 60 гаран процентые хуряагаад, үнгэрэгшэ 5 хоног соо баһал ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. «Звезда» колхоз үбһэ хуряалгаяа барагаар ябуулжа байна.

Гэбэшье Уланай ба Бая[...] сомонуудтахи хүдөө ажах[...] тельнүүдэй сабшалангай [...] гаргуу һайнаар гараһан а[...] ряалгын муугаар эмхидхэ[...] дээрэһээ ехэнхи ногооны[...] шагдаадүй һууһаар. Энэ[...] эрид хэмжээ абаха шуха[...]

Гэхэ зуура, «Баргузинская [...]да» газетэ тэжээл бэлдэлгы[...] ла асуудалнуудаар хэдэ хэд[...] нин материал толилһон боло[...] тэдэнэй олонхиие эсэстэнь [...] гүй орхижорхидог дутуутай [...] Жэшээлхэдэ, июниин 18-н[...] номерто: «Силос дараха ба[...] дай барилгые түргэдхэхэ» г[...] рүү бэшэг үгэжэ, колхозуу[...] болоһон эмхи зургаануудай [...] тодорхой зорилго табиһан [...] энээн тухай удаан саг соо [...] бэшээгүй байшоо. Һара [...] сагай үнгэрһэн хойно—июли[...] да тунхаглагдаһан статья соо[...] рим колхозууд силос дараха[...] нүүдэй барилгые унжагайруу[...] гэжэ хэлэхэ тэдыгээр хиза[...] Тэрээнһээ гадна, силос болох[...] ша намаа суглуулһан, тэжээ[...] дэһэн тухай (ямаршье шэн[...] тобшололгүй) юрэнхы тоо [...] толилдог байна.

Июлиин 18-найнгаа номерт[...] гант» колхозой залуушуулай [...] гой хандалга бэшэг тунха[...] аад, тэрээниие хэнэй һай[...] тухай бэшэгүүдые толилоогүй[...] гээр дамжуулан залуу үбһ[...] дунда социалистическэ м[...] дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри эм[...] гүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Тэжээл бэлдэжэ байһан [...] хүнүүдэй, звено болон брига[...] дай дүй дүршэл үргэнөөр [...] лагданагүй. «1. Түрүүшын 100[...] нер үбһэн хуряагдаа», «2. Хү[...] ринь хүрэмтэй, эршэмтэйгээр [...] лагдана» гэһэн гаршагта[...] «Звезда» колхозой түрүү үб[...] тэ зорюулжа, Е. Молчановай [...] һэн найруулгаһаа ондоо ура[...] са зүйлнүүд үгтөөгүй.

Үбһэ тэжээл хуряалгын бр[...] звенонуудта хүдэлмэрилдэг [...] дэй дунда соёл болбосороло[...] мүүжүүлгын (хөөрэлдөө хэхэ[...] нофильм харуулха, ханын [...] «дайшалхы хуудаһа», мүры[...] дүн толилһон бюллетень га[...] шэнэ газетэнүүдые уншаха гэ[...] тэ) хүдэлмэриин хаана ям[...] ябуулагдажа байһан тухай м[...] өөдтэй юумэ үгэдэггүй байна [...] хэлэхэ хэрэгтэй.

Эдэ дутуунуудаа зайсуулжа[...] лай тэжээл бэлдэхэ асуудалы[...] хөөрөө дүүрэн, һайнаар хару[...] энэ шухала хэрэгтэ газетэ өөр[...] хубитые оруулалсаха ёһотой.

Түсэбһөө гадуур 54 мянган үндэгэ абаба

Иволгын аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадһаа үндэгэ худалдан абаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Июль һарын 20-до үндэгэ худалдан абаха жэлэйнгээ түсэб 110 процент дүүргээ һэн. Мүнөө түсэбһөө гадуур 54 мянган үндэгэн абтаад байна.

Гүрэльбын сельпогой (түрүүлэгшэнь нүхэр Коноплев) хүдэлмэрилэгшэд үндэгэ бэлэдхэлгые [...]наар эмхидхээ. Магазинуу[...] наймаалагшанар гэрэй эзэн э[...]нүүдтэй хөөрэлдөө үнгэргэжэ, [...]дөө ажахын продукт элбэгээ[...] лэдхэлгын ямар ехэ удхашан[...] байһаниие тэдэнэртэ ойлгу[...] үгэнэ.

К. Дани[...]

АБАҺАН УЯЛГАНУУДАА ДҮҮРГЭХЭБДИ

Хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, манай совхозойхид байгша ондо дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн. Тусхайлбал, 3 мянган гектар таряалангайнгаа га бүриһөө дунда зэргээр зуун пүүдһээ доошо бэшэ ороохо таряанай ургаса абаха, овёсой тарилгын 1500 гектар газарай га бүриһөө 12 центнер ургаса хуряаха, мүн 200 гектар кукурузын тарилгын газарай га бүхэнһөө 300 центнерһээ бага бэшэ ногоон эшэ набша абажа, шэмэтэ тэжээл—силос ехээр дараха зорилго табиһан юм. Тиихэдэ совхозойнгоо бүхы 3200 га нуга сабшалангай гектар бүриһөө 12—13 центнер үбһэ ногоо, нэгэ жэлэй ургамал ногооной тарилгын газарай гектар бүриһөө 30 центнер ургаса абахаар хараалһан байна. Тэрэшэлэн эдэ бүгэдын үндэһөөр адуу малай тоо толгой улам олошоруулха, ашаг шэмыень ехээр арьбадхаха, дээшэлүүлхэ тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Жэшээнь, зуун эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа түлжүүлхэ, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 килограмм һү һааха, хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ уялгануудые абанхай.

Манай малшад, механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон бүхы ажалшад абаһан уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө хахад жэлэй туршада, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа, зарим тэды амжалта туйлаа.

Совхознай энэ жэлэй хабарай тарилгые хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар, богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргөө. Байгша ондо **бүхыдөө 3 мянган гектарта шэниисэ тариха ёһотой аад, 3450 га газарта шэниисэ тарижа,** түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди. Мүн силоснэ, тэжээлэй ургамалнууд хараалһан түсэбһөө һураггүй ехээр таригдаа. Жэшээлхэдэ, 200 гектарта кукуруза тариха байһан аад, 270 га газарта һайн шанартайгаар таряабди. Хамта 7 мянган гектарта ороохото болон тэжээлэй ургамалнууд таригдажа, түсэбнай сүм дүүргэгдээ.

Механизаторнуудай эрхимээр, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаһанай ашаар **хабарайнгаа эртын тарилгые 5—6 үдэр соо, һайн шанартайгаар дүүргээбди.** Совхозой түрүү механизаторнууд трактористнар Санжа Содбоев, Дамба Цыренов, Владимир Толстихин, Василий Черняев, Александр Мякотин, Цырен Шагдарон болон бусад хабарай тарилгын, ургаса харууһалгын хүдэлмэриин үедэ үдэр бүриингөө ажалай даабариие 2 дахин дүүргэдэг байба. Жэшээлхэдэ, тракторист нүхэр Ц. Шагдарон «ДТ-54» маркын тракторта 3 сеялкэ холбоһон агрегадаар үдэртөө 82—85 гектар тарижа, даабарияа хододоо 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг һэн. Тракторист В. Черняевай агрегадынхид үдэр бүхэндэ баһал 67—70 га таридаг байгаа.

Шэниисэ, кукуруза болон бусад шухала ургамалнуудна гол түлэб сэбэр пар, шэнэ элдүүрилэгдэһэн, һайн үрэжэлтэй газар дээрэ таригдаа гээшэ. Гадна, энэ жэлдэ ороохо таряанай, үбһэ ногооной үндэр баян ургаса абахын тулада газар таряалангаа үтэгжүүлхэ, үрэжүүлхэ болон уһалха талаар горьтой хүдэлмэри хэгдээ. Үнгэрэгшэ үбэлдөө, хабар эртүүр **нуга сабшалан, таряалан дээрэ хамта 10 һайса гара мянган тонно аргал, наг шэбхэ, гаргагдажа тараагдаа.** Мүн **3500-аад га сабшалан, таряалангаймнай газар 2—3 дахин** уһалагдаа юм. Тэрэнэй ашаар, мүнөө сагай уларилай хэды гандуу байбашье, ехэнхи таряалан дээрэмнай ороохо таряанай болон бусадшье ургамалнуудай ургаса һайнаар гаранхай. Илангаяа совхозой 1-дэхи фермын таряалан дээрэһээ шэниисын, кукурузын, наран сэсэгэй бараг һайн ургаса абтахаар найдагдана.

Бүхы түрэлэй үхэр малдаа бүхэли жэлдээ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын түлөө ажалшад, малшаднай эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Совхознай бүхыдөө 3200 гаран гектар нуга сабшалантай юм. Теэд тэрээнһээ үбһэ ногооной үндэр баян ургаса абажа, үхэр малаа бүдүүн тэжээлээр гүйсэд хангахын тулада ехэхэн оролдолго гаргажа хүдэлхэ хэрэгтэй бшуу. Бидэ хабар эртүүр нуга сабшалан уһалха, тэндэхи һубаг, канавануудые һэльбэхэ, заһаха хүдэлмэридэ дүй дүршэл ехэтэй 27 луговодуудые табяа һэмди. Тиигэжэ июниин тэн болотор бүхы нуга сабшалангаймнай 2600 гектарынь 2—3 дахин һайнаар уһалагдаа. Нуга сабшалан уһалалга дээрэ дүршэл ехэтэй, үндэр наһатай луговод Эрдэни Цыдыпович Цыдыпов Аяга гэжэ газарта 60 га сабшалан даажа абаад, эрхимээр уһалжа, үтэгжүүлжэ, гектар бүриһөө 50 центнер үбһэ хуряаха уялга абанхай. Тэрэшэлэн шадамар бэрхэ луговодууд Дамба Дамбаев, Будажаб Тыкшеев, Ухин Бадмаев, Пурбэ Дымбрылов, Мүнхэ Дашиев болон бусад тус тустаа 80—110 га сабшалан уһалжа, үдхэн тунга, эбхэрмэ ногоо ургуулаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы фермэнүүдтэмнай үбһэ хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын халуун хүдэлмэри эхилэнхэй. Мүнөө бүхыдөө 1700 шахуу гектар нуга сабшалан сабшагдажа, 11 мянга гаран центнер үбһэн хуряагдажа сомогдонхой. 2—3 дахин уһалагдаһан сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12—15 центнер үбһэн абтана. Мүн зарим һайн ургасатай газарһаань 35—50 хүрэтэр центнер үбһэ ногоон сабшагдахаар хараалагдана. Хэрбээ нёдондо жэлдэ оройдоол 26 мянган центнер үбһэ абаһан һаа, байгша ондо дунда зэргээр лаб 46—50 мянган центнер бүдүүн тэжээл бэлдэхэ байнабди. Гадна, энэ жэлдэ хамта 6 мянга шахуу тонно шэмэтэ тэжээл—силос дарагдажа, үнеэн бүридэ 8—10 тонно, хонин бүридэ 2 центнер силос бэлдэгдэхэ юм.

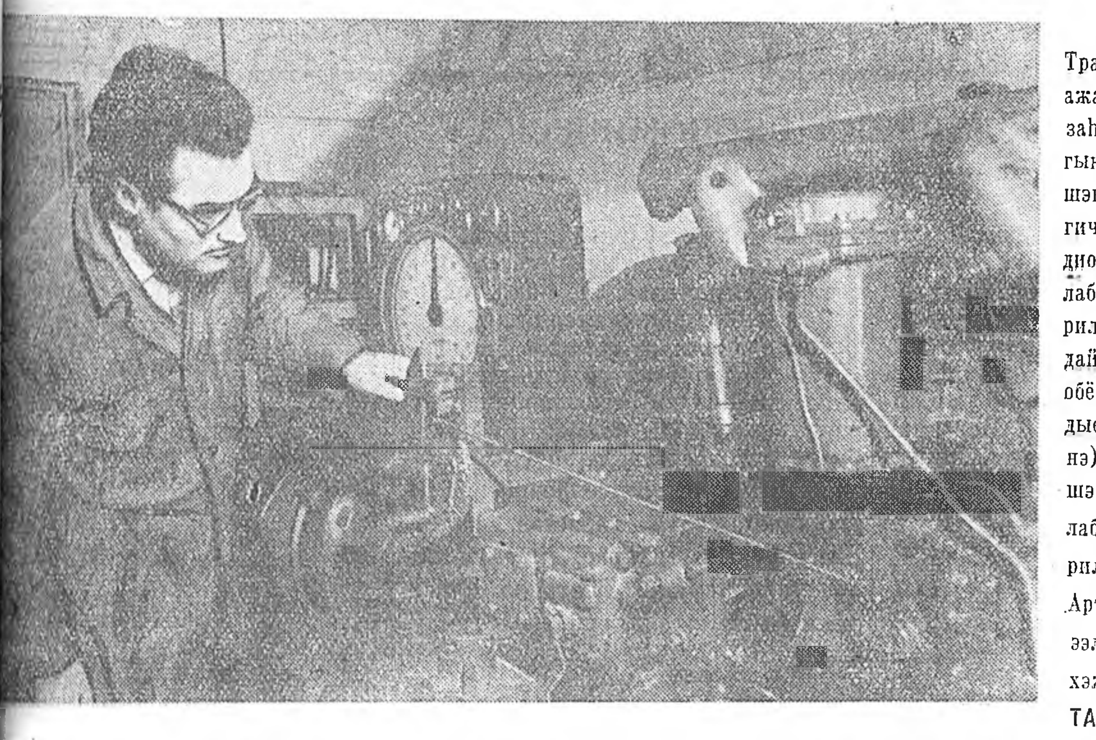
Тэрэшэлэн манай малшад, хонишод хони ямаан, үхэр малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень ехэдхэжэ, абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэн, муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Совхозоймнай хонишодой отарануудта 6 һарын туршада 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьган абтажа, бүрин бүтэн түлжүүлэгдээ. Тиихэдэ тэдээн дээрэ зундаа абтаһан хэнзэ хурьгадые нэмэхэдэ, зуун эхэ хонин бүриһөө 105 хурьган абтаһан болоно. Түрүү хонишод Цыдып Шоймполов, Цырма Базарова, Дулма Аюшеева, Һамажап Параева гэгшэд зуун эхэ хонин бүриһөө 112—120 хурьга абанхай. Гадна, ноябрь, декабрь һарануудта хэнзэлүүлхээр, июнь—июль һарада 2 мянга шахуу хониднай ороондо оруулагдаа. Энэ жэлдэ искусственна үрэжүүлгын 4 пункт хүдэлжэ, хонидоймнай олонхинь искусственнаар үрэжүүлэгдээ. Совхозой түрүү техник-үрэжүүлэгшэд Григорий Гребнев—578 хони, Доржо Мункуев 312 хони үрэжүүлһэн байха юм. Хонишоднай байгша ондо хонин бүриһөө 2,6 килограмм ноохо хайшалаад, **бүхыдөө 270 центнер нарин, нарибтар ноохо абажа, гүрэндөө ноохо тушааха, худалдаха түсэбөө 108 процент дүүргэбэ.** Бүхыдөө нёдондонойхиһоо 41 процентээр ехэ ноохон абтаа. Тиихэдэ хонишон Цыбикжап Цыбудеевэй отарынхид хонин бүриһөө 3,8 килограмм, Балдама Мункуевагай отарада нэгэ хонинһоо 3,2 килограмм ноохон хайшалагдаа.

Һү һаалга—сагаан эдеэ абалгамнай баһал зарим тэды дээшэлһэн байна. Байгша, оной **6 һарын туршада колхозой һүнэй-товарна фермэнүүдтэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1390 килограмм һүн һаагдажа, нёдондоной энэ үеынхиһээ 312 килограмм ехэ һүн һаагдаа.** Энээнэй ашаар энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо 1780 центнер һүн ехээр абтажа гүрэндэ һү тушааха, худалдаха хахад жэлэймнай түсэб 130 процент дүүргэгдээ гээшэ. Һү һаалгаар **нүхэр Ш. Улзытуевай хүтэлбэрилдэг фермынхид (зоотехнигынь нүхэр Цыренов) үнеэн бүриһөө 1614 килограмм һү һаажа,** фермэнүүдэйнгээ дунда түрүү һуури эзэлэнхэй. Олонхи һаалишаднай байгша ондо үнеэн бүриһөө 3000 килограмм һү һааха уялга абаад, тэрэнээ эрхимээр бэелүүлжэ байна. Үнгэрэһэн 6 һара соо совхозой түрүү, комсомол залуу һаалишан Октябрина Очирова өөрынгөө даажа байһан үнеэн бүриһөө 1920 килограмм һү һаагаа. Һаалишан Очирова 1956 ондо дунда һургуули дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абаад, совхоздо хүдэлжэ эхилһэн түрүүшын үдэрһөө ажал[...] мэридөө үнэн шударгыгаар [...]жа, һаалишанай мэргэжэл[...] мээр шудалаа. Совхозой ди[...] байгша ондо нүхэр Очирова[...] дэм мэргэжэлээ дээшэлүү[...] тула, Бурядай зооветинст[...] зоотехническэ факультедтэ [...] ень зууршалхаар шиидээ. Мү[...] лишад Дулма Дармаева үнее[...] риһөө 1916 килограмм, Бор[...] Линхобоева —1950, Дулма Г[...]ва—1613, Дулма Доржиева[...] килограмм һү һаагаад [...] Зунай бэлшээриин үедэ эдэ [...]шад үнеэн бүриһөө сүүдхэдэ[...] 16 килограмм һү һаадаг бол[...] Мүнөө совхозой һүнэй-товарна[...] мэнүүдтэ үнеэдые түхэреэн [...] хэдээ һайн ногоотой бэлш[...] адуулаад, горохтой холижо [...] һан овёс нэмэлтэ ногоон [...] эдюулжэ, үдэртөө 3 дахин [...] Тиигэжэ һаалишаднай июнь[...] густ хоёрто үнеэн бүриһөө 6[...] лограммһаа доошо бэшэ һү һа[...] түлөө тэмсэнэ. Мяха гүрэндэ [...]шааха, худалдаха хахад жэлэ[...] түсэб 143 процент, үндэгөөр [...] процент дүүргэнхэйбди.

Байгша ондо абаһан уя[...] дүүргэхэ тэмсэлэймнай эгээл [...] хэхы үень болоод байна. Тии[...] үбһэ хуряалга, тэжээл бэлэ[...] гынгээ хүдэлмэриие түргэн д[...]жэ, таряа хуряалгада машина[...] никэ болон бүхы хэрэгсэлээ [...] мээр бэлдээд, ороохо таряага[...] гони болзорто, гээлтэ хорол[...] гөөр хуряахын түлөө хамсыга[...] мажа орохомнай гээшэ. Энэ ж[...] түсэбһөө гадуур 25 мянган пү[...] ряа, 6500 пүүд һү, 2400 пүүд [...] тушааха, худалдаха зори[...] дүүргэхын түлөө бүхы арга б[...] жоёо, хүсэ шадалаа элсүүлэн а[...] лахамнай.

Б. ЮМСУН[...]

Бичурын совхозой директ[...]

Москвагай область. Трактор болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилга, ашаглалгын Гүрэнэй научно-шэнжэлэлгын технологическа институдай радиоактивна изотопуудай лабораториин хүдэлмэрилэгшэд тракторнуудай двигательдэ болодог обёоршогүй үзэгдэлнүүдые тэмдэглэмэл (меченэ) атомаар хэрэглэн шэнжэлнэ. **Зураг дээрэ:** лабораториин хүтэлбэрилэгшэ инженер Риго Артемьевич Срапенянц ээлжээтэ туршалгаяа хэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ТҮЛБЭРИИН ШЭНЭ ГУРИМ ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

...яха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ ...тэсын талаар ойрын жэлнүүд... США-е хүсэхэ гэжэ парти, пра...ельствын табиһан зорилгые бэе...хын түлөө Кударын аймагай ...өө ажалшад эршэмтэйгээр тэм...хэ байна.

...нэ жэлдэ аймагай колхозууд ...н бүриһөө 2000 килограмм һү...ха, мяха абалгые нёдондоной...ой сасуулхада 1,5 дахин дээшэ...хэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 140 ...ьга абажа түлжүүлхэ гэһэн со...листическэ уялгануудые абан...

...баһан уялгануудаа амжалта...гаар дүүргэхын тула нэн тү...н ниитынгээ малда үбһэ тэжээл ...эгээр бэлэдхэхэ шухала. Байг...оной апрель һарада Кировэй ...эмжэтэ колхоздо тэжээлэй база ...туулха талаар научна конфе...ци үнгэргэһэн байнабди. Тус ...хозой түрүүлэгшэ нүхэр А. С. ...евалов, түрүү луговодууд И. ...пилов, А. Агафонов болон бу...дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ ...һэн байна.

...юнь һарын тэн багаар Куйбы...ай нэрэмжэтэ колхоздо куку...а ургуулагшадай научна үйлэд...иин конференци үнгэргэгдөө. ...ференци дээрэ хараалагдаһан ...жээ-ябуулгануудые бэелүүлэн, ...нэй нэрэмжэтэ колхозой нү... Б. Цыденовэй комплексно аг...ат кукурузынгаа тарилгын бүхы ...майе хоёр дахин элдүүрилжэ, ...ральна тэжээл оруулһан бай... Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ...эр Дампиловай агрегадайхид ...иин захада нүхэ малтажа, тэн...наг шэбхэ уһанда шэнгэрүүлээд, ...һээрнь кукурузада тэжээл ...улна.

...Ниитынгээ малые үбһэ тэжээ...р хүсэд хангахын тулада айма... колхозууд 186 мянган центнер ...э, 41190 тонно силос бэлэдхэхэ ...той. Мүнөө үбһэ тэжээл бэлэд...гэ түлэг дундаа ябажа байна. ...лиин 25-най мэдээгээр 7381 ...тнер үбһэн, 1000 тонно силос ...лдэгдээ. Энэ хүдэлмэри «Путь ... коммунизму», Кировэй, Стали...й, Ждановай нэрэмжэтэ колхо...удта һайнаар ябажа байна.

...Үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлжэ ...һан колхозниигуудые урмашуул...н, ажалта үдэрые үнэ сэнтэй ...лгохын, үбһэ тэжээлэй валовой ...глуулгые ехэ болгохын зорилгоор ...гэрһэн жэлдэ Кировэй нэрэм...этэ колхоздо түлбэриин шэнэ гу...м зохёогдожо, хэрэглэгдэһэн ...йна. Тэрэнэй ашаар эндэхид үб... хуряалгын хүдэлмэрие 12 үдэ...й туршада дүүргэһэн, хэдэн зуу...ад центнер үбһэ ехээр бэлэдхэ...н байна. Түлбэриин шэнэ гурим ...а туһа ехэтэй байһанаа эли...үлэн харуулаа.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ...гэргэгдэһэн научно-үйлэдбэриин ...нференци үбһэ хуряалгада хэ...глэгдэдэг түлбэриин шэнэ гури...ые бүхы колхозуудта хэрэглэхэ ...жэ дурадхаһан юм. Энэ жэлдэ ...хы колхозуудта түлбэриин шэнэ ...рим хэрэглэгдэнэ.

Бригада, звено бүхэнэй шадаал...аа үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ ...рэгтэ түлбэриин шэнэ гурим зо...оулагдаһан байна. Урдань кол...зуудта гектар хэмжэгдээд лэ, ...идэһээ хэды шэнээн үбһэн абта...ын тухайнь тоологдодоггүй бай...а. Харин мүнөө үбһэ хуряалга ...ээрэ хүдэлжэ байһан колхозни...удай үдэр бүхэндэ хэһэн хүдэл...эри (гар сабшалга, хуряалга, бу...ал табилга, бухал шэрэлгэ, һүри...элгэ гэхэ мэтэ) хэмжэгдэхээ бо...гдоо, разрядаар түлэгдэнэ. Гэ...шье, хүнүүдэй ямар разрядаар ...дэлһэниие тодорхойгоор тэмдэг...хэ хэрэгтэй. Бригада, звеногой ...шүүдтэ үбһэнэй валовой су...уулбариһаа ажалта үдэр түлэгдэ...э. Тиимэһээ колхозниигууд гекта...ай хойноһоо дүгташангүй, харин ...айшан гэжэ үбһэ ехээр суглуул...ын түлөө оролдоно.

Мүнөө колхоз бүхэндэ звенонууд ...мхидхэгдэнхэй. Кировэй нэрэм...этэ колхоздо 20 звено, Сталинай ...эрэмжэтэ колхоздо 12, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо 10 звено хүдэлнэ. Бүхэли жэлдэ сабшалангай хойноһоо харууһалдга хэжэ байһан луговодууд звеное даагшадаар томилогдонхой.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ түлбэриин шэнэ гуримай ямараар хэрэглэгдэдэг тухай хэлэбэл иимэ. Хабар эртэ звенодо участогууд даалгагдана. Звеногой гэшүүд сабшалангаа өөһэдөө уһалдаг, наг шэбхэ гаргадаг, модо шулууһаа сэбэрлэдэг юм. Нэгэ хүндэ 6 гектар машинын сабшалга хүртэдэг, үгы һаа хүн бүхэндэ 2 га хэмжээтэйгээр даалгагдадаг.

Хуряалгын эхилхын урда тээ гектар бүриһөө, мүн бүхы участогуудһаа хэды центнер ургаса абтахаб гэжэ тодорхойлогдоно. Тиигэжэ звено бүхэндэ тэды шэнээн центнер үбһэ бэлэдхэхэ гэжэ тодорхой даабари үгтэнэ.

Ямар ажал хэжэ шадаха байһыень хараадаа абажа, колхозниигуудта разряд үгтэнэ. Бухал шэрэдэг үхибүүдтэ—1 разряд, морин тармууршад—2,3 разряд (хэрбээ морёо хүллэжэ шадахагүй һаань 2 разряд), гараар сабшажа һая һуража байһан колхозниигуудта—3 разряд, гараар һайнаар сабшадаг колхозниигуудта 4 разряд, морин косилкашадта—4 разряд, сомоо һүрилэгшэдтэ, сомоогой нюруу гаргагшадта—5 разряд. Үдэр бүхэн хэнэй хэдыдэхи разрядаар хүдэлһэн тухай тодорхойгоор тоо бүридхэл хэхэ хэрэгтэй.

Гараар сабшагдажа суглуулагдаһан 1 центнер үбһэнэй түлөө 0,8—1,2 ажалта үдэр, машинаар сабшажа суглуулагдаһан 1 центнер үбһэнэй түлөө 0,4—0,5 ажалта үдэр гаргашалагдана.

Гол түлбэриһөө гадна, нэмэлтэ түлбэри хараалагданхай. Суглуулагдаһан үбһэнэй 10 процентнь нэмэлтэ түлбэридэ хубаагдана. Тэрэнэй 7 процентнь үбһэшэдтэ, 3 процентнь малшадта болон бусад колхозниигуудта хубаагдахаар хараалагданхай. Хэрбээ түсэбһөө гадуур үбһэнэй бэлэдхэгдээ һаа ургасын 20 процентнь нэмэлтэ түлбэридэ ошохо юм.

Түргэн урасхалта Кударинка горхоной эрье дээрэ байдаг Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бурдуковский) үбһэ хуряалга эмхитэйгээр ябуулжа байна. Эндэ 20—25 хүнүүдһээ бүридэһэн звенонууд хүдэлнэ. Тэндэнь гурбан звено һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэнхэй.

Колхозой правлени, партийна эхин организаци үбһэ хуряалгада бүхы хүсөө элсүүлнэ. Сабшалан дээрэ үбһэшэдтэй хамта малшад, механизаторнууд, шофёрнууд, моришод, правлениин хүдэлмэрилэгшэд гарана. Тиигэжэ үдэр бүри 140—150 хүн хүдэлнэ. Энэ жэлдэ сабшалангайнь ургаса яһала һайн.

Луговод—звеное даагша Петр Васильевич Яковлевай участок абажа үзэе. Тэрээндэ 50 гектар даалгагданхай. Хабар байхада тэрэ участогһаа гектар бүриин 20 центнер үбһэн абтахаар хараалагдаһан байгаа. Теэд мүнөө гектар бүриһөө 30—35 центнер үбһэн хуряагдана. Мүн бусад участогуудта хараалагдаһан даалгабариһаа үлүү ургаса абтана. Луговод Д. Т. Макаровай участок бага ургасатай гэжэ тоологдодог байгаа. Луговодуудай оролдолго хэшээл гаргаһанай ашаар тэрэ газарай гектар бүриһөө 15—20 центнер үбһэн абтана.

Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 12 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ ёһотой. Теэд абтажа байһан ургасаар тухайлхада тус колхоз түсэбһөө үлүү ехэ үбһэ тэжээл бэлдэхэнь лабтай. Үбһэ хуряалга дээрэ колхозниигууд И. Семенов, А. Собашников, И. Ануфриев, механизаторнууд М. Собашников, Д. Игумнов болон бусад һайнаар хүдэлнэ. Ажалаа бүтээсэ ехэтэйгээр эмхидхэжэ, эндэхид августын 5 хүрэтэр үбһэ хуряалгаа дүүргэхэ зорилготой.

Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын Базар Бадмацыренович Галдановай хүтэлбэрилдэг звеногой ажалые тусхай тэмдэглэмээр. Тэрэнэй даадаг звеногойхид хабар эртээнһээ хойшо үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргаһан байна. Урда жэлнүүдтэ гектар бүриһөө 2—3 центнер үбһэнэй абтадаг Галдан булаг гэжэ газарһаа мүнөө га бүриин 12—15 центнер үбһэн хуряагдана. Бургаастайн Сутаа, Хүшэгтын Хаяа, Бага арал гэдэг газарһаа хараалагдаһанһаа холо үлүү үбһэ ногоон абтажа байна.

— Правлениин хүргэһэн түсэбһөө хоёр дахин ехэ үбһэ тэжээл бэлдэхэбди,—гэжэ луговод—звеное даагша Б. Б. Галданов мэдүүлнэ. Звеногой гэшүүд Р. Гумпылов, Б. Цырендоржиев, Р. Бадмаев, Дарицу Галданова гэгшэд ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Аймагай колхозууд үнеэн бүридөө 10 тонноһоо бага бэшэ, хонин бүридэ 2 центнер силос дараха гэһэн уялгануудые абанхай. Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо хээрын ногоогоор силос даралга эмхитэйгээр ябажа байна. Цементээр жэгдэлһэн ханатай нүхэнүүдтэ силос дарагдана. Энэ шухала хүдэлмэри хоёр фермэдэ эхилээ. Үдэр бүри силос даралгада 150—160 хүн хабаадана. Тэдэнэй тоодо аймагай центрын дунда, Алтайн эхин һургуулинуудай һурагшад оролсоно. Халаахай, үрмэдэһэ сабшалга, зөөлгэдэ 2 морин жатка гурбан трактор, гурбан автомашина хэрэглэгдэнэ. Эндэхид түсэбэй ёһоор 4150 тонно силос дараха зэргэтэй. Һүүлэй мэдээгээр, тэндэ 800 тонно силос дарагдаа. Колхозниигууд Н. Мункуев, Н. Дараев, Б. Цыренжапов, Г. Ранжуров, Б. Тулбуреев, Г. Доржиев гэгшэд энэ ажалда шалгарна.

Мүн Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта силос даралга эмхитэйгээр ябажа байна. Тэдэ колхозуудта 150—200 тонно силос дарагдаа. Аймагай колхозууд силос дараха нүхэнүүдээр хүсэд хангагданхай.

Силостэ орохо гол культура—кукуруза муу бэшээр ургажа байна. «Путь к коммунизму», Ленинэй, Куйбышевай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта кукурузын ургаса һайн.

Августын тэн багаар кукуруза хуряажа эхилхэбди. Комплексно агрегадай гэшүүд кукуруза хуряаха комбайнануудаа заһабарилжа байна. Һүүлэй үдэрнүүдтэ ороһон хура борооной удаа кукурузын ургаса хараата һайжараа.

Гэхэтэй хамта, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «хээрын ногоон бага» гэһэн шалтагаан дурдаад, силос дараха хэрэгые эмхидхэнэгүй. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Соковиков «үрдихэл байхабди, ногоо ургуулхые хүсэнэбди» гэжэ тоолоод, шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри ёһотойгоор эмхидхээгүй. Сагаан Шулуута, Анагустай гэжэ тосхонуудай захада хээрын ногоон элбэгээр урганхай. Мүн Калининай нэрэмжэтэ, «40 лет Октября» колхозуудта силос даралга эхилээдүй.

КПСС-эй Кударын айком, аймгүйсэдком силос бэлэдхэхэ хүдэлмэрие түргэдүүлхэ тушаа бодото хэмжээ абажа байна. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй айкомой бюро, аймгүйсэдкомой заседани дээрэ шагнагдаа.

КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон аймагай хүдөө ажалшад мал ажалай продукци абалгые эрид дээшэлүүлхэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тулада адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхые бүхы хүсөөрөө оролдоно.

Б. Серебренников, Кударын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Эмхитэй ажалтай сельпо

Кабанскын аймпотребсоюзай Брянскын сельпогой хүдэлмэрилэгшэд эбтэй зэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, эд бараа наймаалгаар ажалшадай эрилтые һайнаар хангана. Нүхэр Евсюков эндэ табадахи жэлээ сельпогой түрүүлэгшээр хүдэлмэрилжэ байха зуураа коллективэйнгээ хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэжэ шадаа.

Нэн түрүүндэ нүхэр Евсюков советскэ худалдаа наймаанай журам наринаар сахиха, худалдан абагшадай эрилтые һайнаар хангаха талаар наймаалагшадайнгаа дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг байна. Магазинуудынь ариг сэбэр сахижа, түсэбэйнгөө дүүргэлтээр өөһэд хоорондоо мүрысэжэ байдаг. Теэд сельпогой эд бараа наймаалха түсэб һара, квартал бүхэндэ үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Эндэхи сельмагые даагша нүхэр Ануфриева ажалшадай ямар эд бараа хэрэглэжэ байһаниие хараадаа абадаг, эрилтыень дүүргэхын түлөө оролдодог туладаа олоной дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэнэй магазин соо хэзээдэшье ариг сэбэр, эд бараанинь хүнүүдэй үзэмжэтэй газарта аятайханаар табяатай байдаг.

Һаяхан Кабанскын аймпотребсоюз, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай айком сельпонуудай коллективүүдэй мүрысөөнэй дүн гаргажа, түрүү һуури эзэлһэн Брянска сельподо дамжуулгын Улаан туг барюулаа.

Д. Колмаков.

Шэнэ хүүргэ баригдана

Байгал далайн эрьеэр хэдэн зуун километртэ һунаһан харгыгаар Баргажан, Курумканай аймаг хүрэтэр олон машина үдэр һүнигүй ябажа байдаг. Энэ замые хүндэлэн гараһан Баргажан, Турка, Сэлэнгэ мүрэн ашаа шэрэжэ ябаһан автомашинануудта ехэхэн һаад ушаруулдаг байна. Илангаяа хабар, намарай үедэ хаарбазай ябахаа болёод байхада ехэ бэрхэшээл тохёолдодог.

Энэ жэлдэ Турка гол дээрэ хүүргэ баригдахаар түсэблэгдэнхэй. Эндэхи харгы замай станциин хүдэлмэришэд Турка голой хүүргые октябриин нэгэн болотор дүүргэхэ зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байна. Хүүргын утань 300 метр, үндэрынь 7 метр байха юм. Мүнөө хүүргын эхэнхи хүдэлмэри дүүргэгдээд, хушагдажа байна. Модошо дархашуул нүхэд Федоров, Кузейко гэгшэд абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

А. Сельверов.

Совет арадай хүсэл

Эб найрамдалые хамгаалха советскэ комитет, мүн Ази, Африкын оронуудай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитет ООН-эй Генеральна Секретарь Д. Хаммаршельддэ бэшэг эльгээбэ

Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдтэй дашарамдуулан, хүдэлмэришэд, алба хаагшадай, колхозниигууд болон дээдэ, дунда һургуулинуудай һурагшадай суглаанууд дээрэ абтаһан захагүй олон шиидхэбэринүүд Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедтэ, Ази, Африкын оронуудай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитедтэ һүүлэй арбан үдэрэй туршада ороо.

Араб Зүүн зүгэй оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США, Великобритани хоёрой сэрэг хэрэглэн оролсоһондонь, Ливанда, Америкын сэрэгэй, Иорданида Англиин сэрэгэй ороһондонь, Ирак болон бусад араб оронуудта Англи, Америкын эдэ сэрэгэй дайгаар орохо гэжэ эли бодо бэлэдхэжэ байһандань бүхы советскэ хүнүүд айхабтар ехээр зэбүүрхэжэ, дураа гутана.

Советскэ Союзай бүхы нютагуудта — Алас Дурна зүгтэ болон Белоруссида, Алас Хойто зүгтэ болон Кавказда, Сибирьтэ болон Дунда Азида, завод, фабрикануудта, колхоз, совхозуудта, эмхи зургаануудта болон һургуулинуудта Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ Англи, Америкын эрхилжэ байгаа зэрхэг түримхэй дайе буруушааһан митинг, суглаанууд болоно.

Бүхы дэлхэй дээрэ һүжэрхэсэ байһан Араб Зүүн зүгтэхи сэрэг дайе дары болюулха гэһэн эрилтэ советскэ хүнүүд митинг, суглаануудтаа нэгэн дуугаар табина. Гэхэтэй хамта, бүхы дэлхэйн энхэ тайбан байдалда аюулай ушаруулагдажа байгаа энэ үедэ бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ энхэ амгалан байдал тогтонижоруулха, өөрынгөө үүргые ООН дүүргэжэ шадаха бэзэ гэжэ советскэ хүнүүд найдана.

Эб найрамдалые хамгаалха советскэ комитет, Ази, Африкын оронуудай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитет ООН-эй Генеральна Секретарь Д. Хаммаршельддэ телеграмма эльгээгээ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Советскэ Союзай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад, эрдэм ухаанай, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд, колхозниигууд болон һурагшад Ливан Иордани хоёрто Англи, Америкын сэрэг дайгаар ороһые нэгэн дуугаар буруушаагаад, эдэ оронуудһаа США Англи хоёрой сэрэгүүдые дары гаргаха, хуби залагаа өөһэдөө тодорхойлхо эрхэ арабуудта олгохо гэһэн эрилтэ табина.

—Хара һабараа Ливанһаа татажа абагты!

— Хара һабараа Иорданиһаа татажа абагты!

— Араб арадуудһаа хара һабараа татажа абагты!

— Арабуудта хододоо туһалхабди,—гэжэ эдэ үдэрнүүдтэ советскэ хүнүүд мэдүүлнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ болежо байгаа үйлэ хэрэгүүд тушаа Советскэ правительствын баримталһан һанамжые митинг, суглаан, жагсаалда хабаадагшад нэгэн дуугаар һайшаана. СССР, США, Инди, Великобритани болон Франциин правительствын толгойлогшонорой дары уулзаха тухай Советскэ правительствын дурадхалай бэелүүлэгдэбэл, энэнь Ливан, Иорданида США Англи хоёрой сэрэгээ оруулһанһаа боложо һүүлэй үедэ Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэ тохёолдоһон тон аюулта байдалые дары усадхаха, мүн һаяхан бии болоһон Иракай Республикада эсэргүү сэрэг дайнай бэлэдхэлдэ эсэс табиха ябадалда туһа болохо байгаа. Правительствын толгойлогшонорой зүблөө зарлаха гээшэ мүнөө үедэ эгээл зүб хэмжээ-ябуулга болохо байна. Юундэб гэхэдэ, энэ зүблөөн Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи дайнай аюулые усадхалгада туһа болохо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ энхэ амгалан байдал байгуулха эрхэ нүхэсэл олгохо байна.

Араб Зүүн зүгтэ США Англи хоёрой эрхилжэ байгаа зэрхэг түримхэй ябуулгань бүхы арадуудай хуби заяанда ямар ехэ аюултайб гэжэ советскэ хүнүүд эли тодоор ойлгоно. Тиимэһээ арад зоной даалгаһан уялгые, өөрынгөө зорилго ООН-эй дүүргэхынь тулада али болохоор оролдыт гэжэ таниие, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин бүхы гэшүүдые советскэ хүнүүд уряална. Араб Зүүн зүгтэ США Великобритани хоёрой хэжэ байгаа сэрэг дайе ООН дары болюулха ёһотой. Дэлхэйн шэнэ дайнай болохые ООН мини хараад байха эрхэгүй.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет, мүн Ази, Африкын оронуудай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитет олон тоото митингдэ хабаадагшадай гүйлтые дүүргэн, Дунда Зүүн зүгтэ хэгдэһэн сэрэгэй добтолгые советскэ хүнүүдэй шангаар буруушааһые дэмжэн, Ливан Иордани хоёрһоо Англи, Америкын сэрэгшэдые дары гаргаха гэһэн эрилтэтэй резолюци абаһан предприяти, эмхи зургаан, колхоз, һургуули болон бусад организацинуудай олонхидойнь нэрые тоолоһон саарһа танда эльгээбэ.

Энэ телеграммыемнай ООН-до байдаг бүхы оронуудай түлөөлэгшэдтэ тараажа, советскэ хүнүүдэй табиһан эрилтэ тухай дуулгахыетнай, господин Генеральна Секретарь, таниие гуйнабди.

Арбадахиие дүүргэмсээрээ ажаллаһан басаган

Һуралсалай жэлэй дүүргэһэнэй дашарамда хүбүүд басагад хүхюутэй зугаатай, ирагуу хүгжэмэй аялга доро хоёр хоёроороо хатаралдан эрьелдэнэ. Агын округой Могойтын дунда һургуули эрхимээр дүүргэһэн Ханда Батамункуева тэрэ үдэшэлэн урдынхиһаа улам хүхюутэй, үетэн нүхэдөөрөө сэнгэжэ байгаа бэлэй.

— Ханда! Шамда бэшэг асараа!

— Гэртэһээш ерэһэн бэшэг!

— Түргөөр! Хэн бэшээ хаб, — гэлдэн үетэн нүхэдынь үймэлдэн, бэшэгээ задалхыень хүлеэжэ зогсобод. Хандын бэшэгээ уншан гэхэдэнь «абашни харахаяа болишобо, шамдуун гэртээ бусыш» гэжэ Должод эхэнь бэшэһэн байгаа. Бэшэг соо гансал һайн һайхан юумэн бэшээтэй байдаг гэжэ ойлгоһон гүлмэр басаганай сэдьхэлые энэ бэшэгэй ямараар сохиһые хэлээдшье яалайб даа.

Колхозой эрхим хонишон Батамунко Цыденов абынгаа оһолдо ортоод байхадань, Ханда орондонь хонишон боложо, колхозойнгоо баялиг болоогшо хонин ажалые хүсэ шадалаа гамнангүй хүгжөөлсэхэ гэжэ шиидээ һэн. Зун, намар удаа дараалан үнгэрбэ, уданшьегүй хүйтэн үбэл хүрэжэ ерэбэ. Хонишон болохо гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг байбагүй. Ханда дүй дүршэл ехэтэй үнинэй хонишодой хөөрэхые шагнадаг, зоотехнигэй, мүн бэшэшье мэргэжэлтэдэй зүбшэл бэшэжэ абадаг, хонин ажал тухай томо томо ном уншадаг һэн. Ажалдаа амжалта түйладаг байхадань, колхозойнь правлени Хандые ахалагша хонишон болгоһон

юм. Уданшьегүй нютаг зонойнгоо найдабариие Ханда хүсэлдүүлжэ, харууһалдаг отарынгаа хонидые бүрин бүтэн ондо оруулжа, 9 хони нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Ажалша бэрхэ нүхэр Ханда ВЛКСМ-эй райкомой, обкомой гэшүүнээр һунгагдаа һэн. Тэрэнһээ хойшо хонишоной мэргэжэл хүсэд шудалһан Ханда басаган ажалай амжалта һараһаа һарада, жэлһээ жэлдэ түйладаг болобо. Колхозойнь гэшүүд, нютагайнь хүн зон Хандадаа айхабтар ехээр найдадаг байһандаа ажалшадай депутадуудай Читын областной соведэй депутадаар һунгаһан юм. Агын округой ажалша, малша залуушуулай, комсомолшуудай дэмжэлээр Ханда Батамункуева Залуушуулай Бүхэдэлхэйн VI фестивальда хабаадалсаа һэн.

Мүнөө депутат Ханда Батамункуевада һунгагшадынь элдэб асуудалаар хандадаг. Түрэл колхозойнь правлени болон колхозниигуудынь областной Соведэй сесси дээрэ колхозниигуудай байха 15 шэнэ гэр эрихыень захиһан байгаа. Депутадай эрилтээр табигдаһан аржагар шара байшангууд колхозой центрые улам һүртэй болгоод байнхай.

Читын областиин хүдөө ажахын түрүүшүүлые СССР-эй орден, медальнуудаар шагнаха үедэ эрхим хонишон Ханда Батамункуева СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козловой гарһаа орден абаха зуураа, Читын областиин бүхы залуушуулай үмэнэһөө Ханда Батамункуева иигэжэ мэдүүлээ һэн:

— Бидэ залуушуул, комсомолшууд областиингоо хүдөө ажахые хүгжөөхын, соёл культурые бадаруулхын түлөө хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ гамнангүй тэмсэхэбди.

В. Крушельницкий.

Зураг дээрэ: СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов Ханда Батамункуевада Ажалай Улаан Тугай орден барюулжа байна.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

ХИТАДТА ШЭНИИСЫН ЕХЭ УРГАСА ХУРЯАГДАБА

Энэ жэлдэ Хитадай Ху юэй провинциин Гучен үездэ 16600 гектарай талмай дээрэһээ гектар бүриһөө дунда зэргээр 46 центнер шэниисэ хуряагдаа.

Уездын таряашад ерэхэ жэлдэ гектар бүриһөө 75 центнер шэниисэ хуряахаар шиидэ.

САХАРАЙ СВЕКЛО ТАБА ДАХИН ЕХЭЭР АБТАНА

Июль һарын тэн багаар Харбин городто конференци боложо, тэндэ 14 провинциин, Хойто Хитадай городууд болон автономно районуудай түлөөлэгшэд хабаадаһан байна. Хэрбээ Хитадта үнгэрэгшэ жэлдэ 140 мянган тонно сахарай свёкло абтаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 800 мянган тонно сахарай свёкло абтаа гэжэ конференцидэ хабаадагшад тэмдэглээ.

Ерэхэ жэлдэ сахарай свёклые бүри ехээр абаха түсэб конференци дээрэ хараалагдаа. Һаяын жэлнүүдтэ Хитадта сахарай свёкло бүри ехээр абтадаг болохонь.

ТОМО ТОМО ЗАВОДУУД БАРИГДАНА

Сычуань провинцида металлургическа томо томо заводууд, гидроэлектростанцинууд, мүнөө үеын техникээр хангагдаһан шахтанууд, мүн бусадшье предприятинууд баригдажа эхилбэ. Металлургическа заводуудта жэл бүри 1,5 миллион тонно булад, мүн энээнэй зэргын шэрэм хайлуулагдаха юм. Сычуань провинцида металлургическа томо томо заводууд, электростанцинууд үшөө олоор баригдаха байна.

БОЛГАРИДАХИ ШЭНЭЛЭГДЭҺЭН ХИЗААР

Болгариин урда захада Родоп гэжэ хадалиг газар дайда оршодог. Үзэсхэлэн һайхан байгаалитай энэ хизаарта ажаһуугшад урдань үгытэй тулюур байдалтай байгаа. Эндэхи хүн зоной олонхинь өөрынгөө тосхонуудһаа ондоо тээшээ оройдоошье ябадаггүй һэн. Һургуули, больница, радио, электричество гээшые эндэ ажаһуугшад хаража үзөөгүй байһан юм.

Арадай засагай тогтоһоной һүүлээр эндэхи хизаар танигдахаяа болитороо хубилаа. Родопто завод, фабриканууд, электростанцинууд олоор баригдажа байна. Хизаарай хада ууланuудта сайр, цинк, мүн бусадшье үнэтэ металл ехээр олдоо.

Һүүлэй найман жэлэй турша соо Родоптохи ашагта малтамалнуудые ашаглахын тула гүрэн миллиард 500 левһээ дээшэ мүнгэн зөөри һомолоо.

ПОЛЬШЫН ТҮМЭР ЗАМ БҮХЫДӨӨ ЭЛЕКТРИЧЕСТВОТЭЙ БОЛГОГДОХОНЬ

Польшын Арадай Республикын түмэр замые электричествотэй болгохо тухай холын хараанай түсэбэй проект Польшын газетэнүүдтэ толилогдоо. Энэ түсэбэй ёһоор 1967 ондо 5 мянган километрын түмэр зам электричествотэй болгогдохо байна.

Ойрын табанжэлэй турша соо Краковой түмэр замай узел электричествотэй болгогдохо юм. 1960 ондо Лодзиин түмэр замай узел электричествотэй болгогдохо.

Польшын түмэр замуудта хэрэглэгдэхэ электровозууд, түхеэрэлгэнүүд орон соогоо бүтээгдэхэ юм.

Чехословакиин Республика. Клемент Готвальдын нэрэмжэтэ Краловопольско машина бүтээлгын завод химическэ промышленностиин предприятинуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ бүтээн гаргана. **Зураг дээрэ:** бэлэн болоһон түхеэрэлгэ эльгээгдэхээ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ВЕНГРИИН АРАДАЙ АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЭ

1958 оной түрүүшын хахадта арадай ажахын хүгжэлтын дүнгүүд тухай мэдээсэл газетэнүүдтэ толилогдоо. Энэ үе соо гүрэнэй промышленность (жэлдээ бага болзорто хүдэлдэг эдеэ хоолой промышленностьһаа бэшэниинь) 1957 оной түрүүшын хахадайхитай сасуулбал 24 процентээр ехэ продукци бүтээн гаргаа. Хахад жэлэй үйлэдбэриин түсэб 3 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэбэ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативууд 1958 оной майн һүүлээр бүхы дээрээ 1.496000 хольд газартай болоһон байна. (Нэгэ хольдынь 0,57 га газартай жэшээтэй юм.— Ред.).

КОРЕЙДЭ СТАНОГУУД ОЛООР БҮТЭЭГДЭНЭ

Корейн Арадай-Демократическа Республикын тогтоһоор 10 жэлэй турша соо станок бүтээлгын промышленность илангаяа түргөөр хүгжэнэ. Корейн станок бүтээлгын промышленностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ социалистическэ гүрэнүүд ехээр туһалһан байна.

Станок бүтээлгын промышленность 1949 онһоо 1957 он хүрэтэр 13 дахин ехэ продукци гаргаа.

МОНГОЛОЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЭ

Монголой Арадай Республикын арадай ажахын гол һалбаринь мал ажал юм. Эндэхи үргэн уужам тала дайдада адуу мал үсхэбэрилхэдэ илангаяа таатай зохид. Адуу малайнгаа тоо толгойгоор хүн бүхэндэ хүртэсын талаар энэ орон дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлдэг байна. Монголдо бүхы дээрээ 23 миллион шахуу мал бии юм. Арадай засагай жэлнүүдтэ Монголой адуу малынь 2,5 дахин олошороо.

Монголой Арадай-революционно парти мал ажал эрхилдэг үмсын ажалтаниие хамтаруулха зорилгые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Орон дотор кооперативна нэгэдэлнүүд байгуулагдана. Тэдэ нэгэдэлнүүдтэ мүнөө үедэ Монголой бүхы мал ажалтанай 42 процентнь хамтараад байна. Монголой мал ажалтан ниитын ажахынуудта ехэ дуратайгаар ородог болонхой.

Малшадай нэгэдэлнүүдһээ гадна Монголдо 21 гүрэнэй ажахы байгуулагдаа. Гүрэнэй ажахынууд хүдөө ажахые хайшан гэжэ зүбөөр эрхилхэб гэжэ бусадта жэшээ харуулна. Гүрэнэй ажахынууд адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, мал ажалһаа ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо, малайнгаа үүлтэрые һайжаруулха тушаа ехэ амжалта туйлаа. Гүрэнэй ажахынууд нютагай үүлтэрэй үнеэдые, мүн хонидые Советскэ Союзһаа асарһан һайн үүлтэрэй буха, хусануудта табижа, үүлтэрээ нилээд һайжаруулаа.

Ветеринарна эрдэмэй туйлалтые мал ажалдаа хэрэглэһэнэй ашаар Монголой ажахынууд адуу малаа нилээд үсөөнөөр гарзалуулдаг болоо. Малайнь ашаг шэмэ улам нэмэжэ байна. СССР-эй туһаламжаар орон дотор ветеринарна эмхи зургаанууд эмхидхэгдэнэ.

1930 онһоо эндэ таряан ажал эрхилэгдэдэг болоо. Монголой ажахынууд 1958 оной февралиин мэдээгээр 82,3 мянган гектарай тарилгын талмайтай байгаа.

Болгариин Арадай Республика. Река Девпя гэжэ тосхондо (Варненска округ) цементын ехэ завод баригдажа байна. **Зураг дээрэ:** бетонщигуудай бригада ажаллана.

ТАСС-эй фотохронико.

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө

Межов Сампиловтай наадахадаа бодомжогүйгөөр ябажа, жагсангүй шүүгдэшоо.

Самарин Берсудский хоёр һанаһанда хүрэсэгүйгөөр наадаа. Түрүүшынхинь холын бодолтойгоор ябажа морёо үгөөд, һүүлдэнь тэргээ табяад, нүгөөдынгөө ноёной тала руу добтолжо ороһон байгаа. Тиихэдээ тогтон торонгүй ходо гараха гурбан үлүү хүбүүтэй байба. Самарин энэ арга боломжоёо хэрэглэжэ шадангүйгөөр нүгөөдэдөө шүүгдэшоо.

Тоглоев—Макальский, Могордоев—Панов гэгшэдэй партинууд тэнсэбэ. Тиихэдэ Мункоев Пахаевые илаа.

Галданов Сумкин хоёрой парти тэнсэжэ боломоор байдалда хойшолуулагдаһан байна. Мельников—Власов, Аминов—Павлов гэгшэд партинуудаа наадаагүй.

11-дэхи турай удаа Сампилов 10-һаа 9-тэй, хойшолуулагдаһан 1 партитай. Сумкин 9-һөө 7,5 очкотой, 2 парти хойшолуулаа. Берсудский 11-һээ 9 очкотой болоод ябана.

А. Мадаев.

Уран зохёолшо Данри Хилтухин ПВЗ-гэй культурын паркын дэргэдэхи пионернүүдэй лагерьта ошожо, тэндэ амаржа байһан пионернүүдтэй һаяхан уулзаа. **Зураг дээрэ:** Д. Хилтухин пионернүүдтэ өөрынгөө зохёол уншажа байна.

В. Муллерай фото.

22 жэлдэ сестрагаар хүдэлмэрилнэ

— Мүнөөдэр Анна Афанасьевна дежурлахань гэлсэнэ гү, ягаа һайн юумэ гээшэб,—гэлсээн болоно.

Иимэ үгэнүүдые Хориин аймагай амбулаторидо ерээшэдһээ хододоо дуулахат. Нээрээшье тиимэ: медсестра Анна Афанасьевна Машановагай дежурлахадань үбшэнтэд үбшэнөөшье мартажархиһан шэнги болодог.

Медсестра Анна Афанасьевна дурсагдаһан амбулаторидо 22 жэл таһалгаряагүй ажаллажа байна. Тэрэ хадаа олон жэлдэ амбулаторидо ажаллажа, ехэ дүй дүршэлтэй болоһон хүн.

Нүхэр Машанова үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө аймагай элүүрые хамгаалха таһагай, аймагай больницын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө баясхаланда оло дахин хүртэһэн байха юм.

К. Турков.

ХИЛЫН СААДАҺАА

Венгро-чехословацка экономическа харилсаан

БУДАПЕШТ, июлиин 31. (ТАСС). Венгро-чехословацка экономическа хэлсээнэй дүнгүүд тухай мэдээсэл мүнөөдэр хэблэлдэ толилогдоо. Мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ. 1965 он хүрэтэр хоёр ороной экономическа талаар хабаатай асуудалнуудые Венгриин болон Чехословакиин делегацинууд зүбшэн хэлсээ. Хоёр ороной арадай ажахын шухала һалбаринуудай ямар шэглэлтэйгээр хүгжэхэ байһые делегацинууд хэлсэһэн байна. Баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор, Чехословаки нүүрһэ, кокс, электроэнерги, зарим түхэлэй түүхэй эд Венгридэ үгэхэ болоо. Венгри боксит, битум, түүхэй эд, мяха, мяханай зүйлнүүд болон бусад эдеэ хоол Чехословакида худалдаха болобо.

1961 онһоо 1965 он хүрэтэр, тусхайлбал, Венгри Чехословакида таряанай комбайн, прибор, машина болон бусад түхеэрэлгэнүүдые, тиихэдэ Чехословаки тепловой электростанцинуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые, трактор, машина болон приборнуудые Венгридэ худалдаха байна.

СЕПГ-гэй V съездын һүүлээр

БЕРЛИН, июлиин 31. (ТАСС). Германиин социалистическэ нэгэдэмэл партиин хүтэлбэрилхы ажалябуулагшад Германиин Демократическа Республикын элдэб городуудта гаража, гүрэнэй засагай нютагай органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй, ажалшадтай уулзана. СЕПГ-гэй V съездын табиһан зорилгонууд эдэ уулзалгануудай үедэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Гера округой арадай түлөөлэлгын газарай заседани үсэгэлдэр болоо. СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн ГДР-эй премьер-министр О. Гротеволь энэ заседани дээрэ үгэ хэлэһэн байна. ГДР-тэ социализмын илалтые хангажа, ажалшадай байдалые Баруун Германиинхида орходоо бүри һайн болгобол ГДР-эй гражданинууд эб найрамдал хангаха хэрэгтэ эрхим туһа нэмэри оруулжа шадаха байна гэжэ О. Гротеволь мэдүүлээ. Хойерсверд шадарай «Шварце Пумпе» гэжэ химическэ комбинадай барилгын талмай дээрэ СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Б. Лейшнер барилгын инженернүүд, бригадирнууд болон эдэбхитэдтэй үсэгэлдэр уулзаа. Мейзельвицдэ (Лейпциг округ) уулзалга боложо, городой промышленна предприятинуудай хоёр мянган хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Г. Варнке үгэ хэлээ. Берлинэй электроаппаратурын заводой 1200 хүдэлмэришэнтэй СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Г. Аксен хөөрэлдэһэн байна.

Финляндиин шэнэ правительство байгуулха тухай хэлсээн

ХЕЛЬСИНКИ, июлиин 31. (ТАСС). Финляндиин Республикын президент У. К. Кекконен парламентын түрүүлэгшые, парламентска фракцинуудай хүтэлбэрилэгшэдые урижа, шэнэ правительство байгуулха тушаа тэдэнэй һанамжануудые дуулаһан байна. Финляндиин арадай демократическа союзай фракциин (ДСНФ) парламентда эгээн ехэ һуури эзэлдэг байһыень хараадаа абажа, президент хадаа шэнэ правительство байгуулха арга боломжые шэнжэлжэ үзэхыень ДСНФ-гэй фракциин түрүүлэгшэ Эйно Кильпи гэгшэдэ даалгаа. Президентын даалгабаринe дүүргэхэб гэжэ Кильпи мэдээсэһэн байна.

Техническэ экспертнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн

ЖЕНЕВА, июлиин 31. (ТАСС). Ядерна туршалга болиулха талаар баталагдажа болохо байһан хэлсээе сахихын хойноһоо хиналта хэхэ гуримые техническэ экспертнүүдэй зүблөөн хэлсэжэ оробо. Энэ асуудалаар доктор Е. К. Федоров (СССР), доктор Р. Бачер (США) мэдээсэлнүүдые хээ.

ЖЕНЕВА, июлиин 31. (ТАСС). Ядерна туршалга болиулха талаар баталагдажа болохо байһан хэлсээе сахихын хойноһоо хиналта хэхэ гуримые техническэ экспертнүүдэй зүблөөн мүнөөдэр саашадань хэлсэһэн байна. Энэ асуудалаар д-р Г. Браун (США), д-р М. Садовский (СССР) мэдээсэлнүүдые хээ. Удаадахи заседанинь августын 1-дэ болохо.

Нерүгэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, июлиин 31. (ТАСС). Делидэ олон зоной хабаадалгатай митинг мүнөөдэр боложо, тэрээн дээрэ Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру үгэ хэлэхэдээ, Иордани болон Ливанһаа хариин сэрэгүүд гаргагдаха ёһотой гэжэ мэдүүлээ. Иимэ интервенци саашадаа дабтагдаха ёһогүй гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Дээдэ тушаалтанай зүблөөн заатагүй болохо зэргэтэй гэжэ Неру мэдүүлээ.

Ирагай Республикые Бельгиин, Японой, Италиин, Иранай, Пакистанай, Турциин правительствонууд мэдэрбэ

ПАРИЖ, июлиин 31. (ТАСС). Франс Пресс агентствын брюссельскэ корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бельгиин правительство Ирагай республикые хуулитаар мэдэрээ.

ТОКИО, июлиин 31. (ТАСС). Токиогой радио иигэжэ мэдүүлээ. Гадаадын хэрэгүүдэй министр Фудзияма мүнөөдэр мэдүүлгэ толилоо. Ирагай Республикын правительствые мэдэрхэ гэһэн шиидхэбэри Японой правительство мүнөөдэрэйнгөө заседани дээрэ баталан абаба гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

РИМ, июлиин 31. (ТАСС). Ирагай Республикын правительствые мэдэрхэ гэһэн шиидхэбэри Италиин правительство гаргаа гэжэ АНСА агентство мэдээсэбэ.

КАИР, июлиин 31. (ТАСС). Багдадай радиогой үсэгэлдэр мэдээсэһэнэй ёһоор, Иранһаа Багдадта байдаг элшэн сайд июлиин 30-да Ирагай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министртэ орожо, Ирагай Республикын шэнэ правительствые Иранай хуулитаар мэдэрһэн тухай меморандум тэрээндэ барюулаа.

КАРАЧИ, июлиин 31. (ТАСС). Ирагай Республикын правительствые Пакистанай правительство мэдэрээ гэжэ Карачиин радио мэдээсэбэ.

АНКАРА, июлиин 31. (ТАСС). Турциин Анатолийска агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Ирагай Республикые Турциин правительство хуулитаар мэдэрһэн байна.

Иорданиин дотоодын политическэ байдал

КАИР, июлиин 31. (ТАСС). Каирай радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, бүхы почто болон телеграфай мэдээсэлнүүдтэ сэрэгэй шанга хиналта тогтоохо гэжэ Иорданиин правительство шиидхээ. Лондондохи уласхоорондын хэлсээнэй станци Аммандахи мэдээсэлэй агентствонуудай корреспондентнүүдтэй холбоо барисаатаа таһалдуулба.

Иорданиин ниислэл хотодохи английска консульствын болон мэдээсэлэй бюрогой байшангай хажууда үсэгэлдэр бомбо тэһэрбэ гэжэ Аммандахи Англиин посольствын түлөөлэгшэ мэдээсэбэ.

Хусейн хаан шэрээһээ бууха хүсэлэнтэй

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 31. (ТАСС). «Нью-Йорк Джорнэл-Америкэн» газетэ Парижһаа абтаһан бэшэг толилбо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. «Хаан Хусейн шэрээһээ буужа магад гэжэ Парижһаа абтаһан аад, Иорданида нарин шанга шалгалта гараһан мэдээсэлнүүд соо хэлэгдэнэ.

Алуулжа гү, али оронһоо намнуулан сүлэгдэжэ болохо байһан дээрэһээ, хүндэтэйгөөр тушаалһаа бууха гэжэ Хусейн бодомжолһон байгаа ха».

Англиин сэрэгүүдэй ерэжэ байһан дээрэһээ Иорданида баруун оронуудта дурагүйтэлгэ улам ехэдээ гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Япон. Токиогой Шинижуку райондо хүн зониие ажалда абад... рогой хажууда үйлсэдэ худалдаг ... шэ ажалгүй болоһон хүнэй ан... тэрэ хүн тухай мэдээнүүдые ... һууна.

ТАСС-эй фотохро...

НАТО-да арсалдаан гара...

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 31. (Т... Юнайтед Пресс Интерн... агентствын Париждахи корр... дент иигэжэ мэдээсэнэ. НАТ... саг үргэлжыц советдэй зас... Францийн ниислэл хотодо уда... раалуулан болоно. Дутын ... зүгтэхи байдал тухай асууд... правительствонуудые толгойл... норой зүблөө ямар янзаар, ... үнгэргэхэ тушаа нэгэ та... Францийн, нүгөө талаһаа СШ... лон Англиин хоорондо гараһ... салдаа гуримшуулха һэдэл... эдэ заседанинууд дээрэ хэ... байна.

«НАТО-гэй гэшүүн — 12 ба... оронууд дээдэ зэргэтэнэй з... зарлаха зүбшөөл түргэнөөр үгэ... хай эрилтэ хэнэ» гэжэ корре... дент бэшэнэ. Үсэгэлдэр бо... зүблөөн 5 үлүүтэй час соо үрг... лөөд, урагшагүй байшоо. Тии... нөөдэр шэнэ заседани зарла... гэжэ корреспондент саашань ... нэ.

Баруунай гурбан агуусхэ гү... хоорондохи арсалдаанай гол ... тагаан юуб гэхэдэ, табан гү... тон нюуса зүблөө Европодо з... ха тухай Франци эрилтэ хэдэг... на. Тиихэдэ, США Англи хоёр ... эй Аюулгүйн Советдэ зүблөө... хөөрэлдэхые баадхадаг байна... корреспондент заана.

Мүнөөдэр НАТО-гэй саг ү... жын советдэй заседаниин хоё... соо болоходо нэгэ талаһаа ... циин, нүгөө талаһаа Англи, ... гэй хоорондохи арсалдаан уса... даагүй гэжэ корреспондент тэ... лэнэ.

Шехаб Ливанай президентээр һунгагд...

БЕЙРУТ, июлиин 31. (ТА... Ливанай армиин главна ком... лагша генерал Фуад Шехаб м... дэр парламентын онсо сесси ... Ливанай шэнэ президентээр һу... даба.

Мэрфи Израильда ош...

ТЕЛЬ-АВИВ, июлиин ... (ТАСС). Холбоото Штадууда... рэнэй секретариин орлогшы... логшо Роберт Мэрфи нэгэ үд... эндэ мүнөө ерээ. Хэблэлэй мэд... һэнэй ёһоор, Мэрфи Израили... зар дээгүүр Американ сэрэг... агаарай замаар шэрэхэ тухай ... дал, мүн бусад асуудалнуудые ... раилиин премьер-министр боло... даадын хэрэгүүдэй министртэй ... шэн хэлсэхэ юм ха.

Мэрфиин айлшалалга «Д... Зүүн зүгтэ Англи болон Амер... хэжэ байһан эзэрхэг түр... ябуулгада Бен-Гурионой прави... ствын хабаадалсадаг байһые ... нээр гэршэлнэ» гэжэ «Кол ... газетэ бэшэнэ.

ОАР-эй хилэ дээрэ Тур... сэрэгүүд хорото ааша... гаргана

ДАМАСК, июлиин 31. (ТА... Арабуудай Нэгэдэмэл Республ... сэрэгэй командованиин түлөө... шын мэдээсэһэнэй ёһоор, Тур... солдадууд сэрэгэй автомаши... һуугаад, ОАР-эй Сирийскэ рай... хилые дабажа, Сириин газар д... гүнзэгырэн ороһон байна. Си... хилын харуулшадай машинаяа ... соохо эрилтэ хэхэдэнь, Турциин ... дадууд тэдэниие буудаа. Арба... бан минутын турша соо бууда... най болоһоной һүүлээр, Тур... солдадууд өөрынгөө газар ру... хариһан байна.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв секретаря—27-37. отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67. бухгалтерия - 37-32 Для междугородных переговоров—16.

Н 00808. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 31...